

Postoje k rozdeleniu Československa a hodnoteniu súčasných vzťahov Česka a Slovenska

19. 12. 2022

MEDIAN SK

exkluzívne pre:

rtv:
ROZHLAS A TELEVÍZIA
SLOVENSKA

Česká televize

- V roku 2023 budeme oslavovať tridsiate výročie vzniku samostatnej Českej a Slovenskej republiky. Písal sa 1. január 1993, keď došlo k rozdeleniu Československa na dva samostatné štáty. Cesty dvoch národov žijúcich dlhú dobu v jednom štátnom útvare sa rozišli. Od tohto okamihu oba národy nastúpili na samostatnú cestu. Napriek tejto udalosti ostali väzby medzi oboma krajinami a ich obyvateľmi veľmi silné až do dnešných dní.
- Pri tejto príležitosti sme sa v spolupráci s Českou televíziou a Rozhlasom a televíziou Slovenska rozhodli zrealizovať prieskum medzi obyvateľmi oboch krajín, aby sme zistili ich názory nielen na rozdelenie Československa alebo znalosti o druhej krajine, ale aj na aktuálne spoločenské problémy. Prieskum k tejto udalosti sme realizovali aj v roku 2017. Vďaka tomu nemusíme porovnávať len názory obyvateľov Českej a Slovenskej republiky, ale môžeme sa pozeráť aj na vývoj názorov v čase.
- V súčasnosti sa nachádzame v období, kedy sme v oboch krajinách prekonali dlho trvajúce obdobie pandémie koronavírusu. Viacerí z nás si mysleli, že najhoršie obdobie je za nami a čakajú nás lepšie časy. Avšak vo februári 2022 vypukol vojenský konflikt medzi Ruskom a Ukrajinou, ktorý sa odohráva neďaleko, alebo priamo za našimi hranicami. V nadväznosti na tieto udalosti sme v našich krajinách svedkami vysokej inflácie, ktorá spôsobuje nárast cien tovarov a služieb a teda pokles reálnych miezd. Navyše vlády oboch krajín musia prijímať opatrenia v boji proti zvyšovaniu cien energií.
- Všetky tieto udalosti majú celkom iste zásadný vplyv na vnímanie a názory obyvateľov Českej a Slovenskej republiky v rôznych oblastiach ich životov.
- Aj z týchto dôvodov sme sa rozhodli zistiť či vôbec, a ak áno, aké rozdiely panujú v názoroch obyvateľov Českej a Slovenskej republiky na medzinárodné inštitúcie, medzinárodnú spoluprácu, ale aj ďalšie hodnotové a postojoyé témy, ktoré sú súčasťou našich každodenných životov.

Hlavné zistenia

- **Za hlavné dôvody rozpadu Československa označujú zhodne obyvatelia oboch krajín politické ambície vtedajších lídrov, ale aj túžbu po národnom štáte.** Slováci častejšie vidia za rozpadom aj centralizáciu úradov v Prahe alebo nerovnosť v hospodárskom raste krajín, či nespokojnosť Slovákov s postavením vo federácii.
- **Slováci naďalej častejšie hodnotia rozdelenie Československa ako správne.** Z medziročného porovnania vyplýva, že v oboch krajinách narástol podiel tých, ktorí vnímajú rozdelenie ako správne.
- **Väčšina obyvateľov oboch krajín deklaruje, že o rozdelení sa malo hlasovať v referende.** Tento názor zastáva 77 % Čechov a 86 % Slovákov. Zaujímavosťou je, že v roku 2017 zastávalo tento názor takmer identický podiel Čechov 74 %, avšak len 64 % Slovákov. V prípade Slovákov môžeme teda pozorovať výraznejší nárast v prípade schvaľovania referenda.
- **Tak ako v roku 2017, aj dnes platí, že obyvatelia jednotlivých krajín vnímajú pozitívne vzťahy medzi sebou, ako v období pred rozpadom federácie, tak aj v súčasnosti.** V oboch krajinách nájdeme len minimum obyvateľov, ktorí deklarujú, že obyvatelia jednotlivých krajín mali alebo majú zlé vzťahy.
- **Obyvateľom Českej republiky neprekáža, že v ich krajine pracujú alebo študujú slovenskí občania.** Zároveň však až 71 % Slovákov považuje odliv obyvateľov Slovenskej republiky do Česka za problematický.
- **Obyvatelia Slovenskej republiky deklarujú jednotlivým skúmaným inštitúciám s výnimkou NATO vyššiu úroveň dôvery ako obyvatelia Českej republiky. Kým Slováci v najväčšej miere dôverujú V4 a OSN, tak Česi NATO a OSN.** V prípade EÚ a V4 môžeme medzi obyvateľmi pozorovať zásadnejšie rozdiely, kedy Slováci deklarujú týmto inštitúciám výrazne vyššiu dôveru.
- **Takmer polovica obyvateľov Českej republiky je spokojná so svojou Českou korunou a oceňuje neprijatie eura. Najväčší podiel obyvateľov Slovenska, 37 %, je taktiež spokojný so svojou aktuálnou menou, eurom.** Názor, že je jedno, či platíme eurom, alebo Českou/Slovenskou korunou, pretože na zdražovanie to nemá vplyv, je naprieč oboma národmi takmer podobný – vyjadriť sa tak 28 % Čechov a len o niečo málo Slovákov – 33 %.
- **Obyvatelia oboch krajín si častejšie želajú víťazstvo Ukrajiny ako Ruska. Avšak v prípade obyvateľov Slovenska je výrazne viac tých, ktorí deklarujú, že si želajú víťazstvo Ruska.** Kým na Slovensku je to 28 % opýtaných, tak v Česku len 12 %. **Výrazne viac Čechov si zároveň želá víťazstvo Ukrajiny, až 73 % z nich.** Na Slovensku je to len 32 %. **Najzásadnejší rozdiel v prípade tejto otázky vidíme pri možnosti neviem, kedy až 40 % obyvateľov Slovenskej republiky deklaruje, že sa nevedia vyjadriť.**
- **Napriek tomu, že Slováci častejšie hovoria o Čechoch, že sú náchylní dôverovať alternatívnym teóriám, tak v prípade testovania týchto teórií im práve obyvatelia Slovenskej republiky vyjadrujú vyššiu dôveru.** Kým jednotlivým skúmaným teóriám deklarujú dôveru 4 – 14 % obyvateľov Českej republiky, tak v prípade obyvateľov Slovenskej republiky je to 6 – 27 %. Viac ako štvrtina obyvateľov Slovenska deklaruje, že útoky z 11. septembra boli nariadené vládou USA a 18 % verí, že lietadlá vypúšťajú chemické látky.

Metodika prieskumu

Veľkosť vzorky	Celkom N ČR = 1025 a N SR = 1009 respondentov vo veku 18 a viac rokov
Termín zberu	ČR 3. 12. 2022 – 17. 12. 2022 SR 2. 12. 2022 – 14. 12. 2022
Metóda zberu dát	CATI (telefonické opytovanie)
Kontroly	Kontroly rozhovorov prebiehali prostredníctvom kontroly nahrávok a násluchov. Celkovo bolo skontrolovaných viac ako 30 % rozhovorov.
Výber respondentov	Kvótny výber
Reprezentativita	<p>Vzorky sú reprezentatívne pre populácie ČR a SR 18 a viac rokov podľa kategórií:</p> <ul style="list-style-type: none">• pohlavie• vek• vzdelanie• kraj• veľkosť miesta bydliska• frekvencia využívania internetu <p>Reprezentativita dátového súboru bola primárne dosiahnutá plnením kvótného predpisu a dodatočným dovážením dát.</p>
Realizátor a zadávateľ	Prieskum realizovala spoločnosť MEDIAN SK, s.r.o., exkluzívne pre Rozhlas a televíziu Slovenska (RTVS) a pre Českú televíziu.
Publikácia	Pri publikácii je potrebné udávať zdroj: Exkluzívny prieskum pre RTVS a ČT (december 2022)
Ďalšie použité dátové zdroje	Exkluzívny prieskum pre RTVS a ČT – Postoje k rozdeleniu Československa a hodnoteniu súčasných vzťahov Česka a Slovenska, 2017

Štruktúra vzorky SR

Pohlavie

Muž	48 %
Žena	52 %

Veková skupina

18 – 29 rokov	16 %
30 – 39 rokov	19 %
40 – 49 rokov	20 %
50 – 59 rokov	16 %
60 – 69 rokov	16 %
70 rokov a viac	13 %

Národnosť

Slovenská	92 %
Maďarská	8 %

Používanie internetu

Denne	83 %
Menej často	7 %
Vôbec	10 %

Dosiahnuté vzdelanie

Základné	13 %
Vyučenie, stredoškolské bez maturity	25 %
Stredoškolské s maturitou	38 %
Vysokoškolské	24 %

Kraj

Bratislavský	13 %
Trnavský	11 %
Trenčiansky	11 %
Nitriansky	13 %
Žilinský	13 %
Banskobystrický	11 %
Prešovský	14 %
Košický	14 %

Veľkosť miesta bydliska

do 999 obyvateľov	16 %
1 000 - 4 999 obyvateľov	30 %
5 000 - 19 999 obyvateľov	16 %
20 000 - 99 999 obyvateľov	26 %
100 000 a viac obyvateľov	12 %

Štruktúra vzorky ČR

Pohlaví

Muž	49 %
Žena	51 %

Věková kategorie

18 – 29 let	14 %
30 – 39 let	18 %
40 – 49 let	19 %
50 – 59 let	17 %
60 – 69 let	14 %
70 a více let	18 %

Používání internetu

Denně	75 %
Méně často	13 %
Vůbec	12 %

Nejvyšší dosažené vzdělání

Základní	11 %
Vyučen/a, středoškolské bez maturity	34 %
Středoškolské s maturitou	36 %
Vysokoškolské	19 %

Kraj

Hlavní město Praha	13 %
Středočeský	13 %
Jihočeský	6 %
Plzeňský	5 %
Karlovarský	3 %
Ústecký	8 %
Liberecký	4 %
Královéhradecký	5 %
Pardubický	5 %
Vysočina	5 %
Jihomoravský	11 %
Olomoucký	6 %
Moravskoslezský	5 %
Zlínský	11 %

Velikost místa bydliště

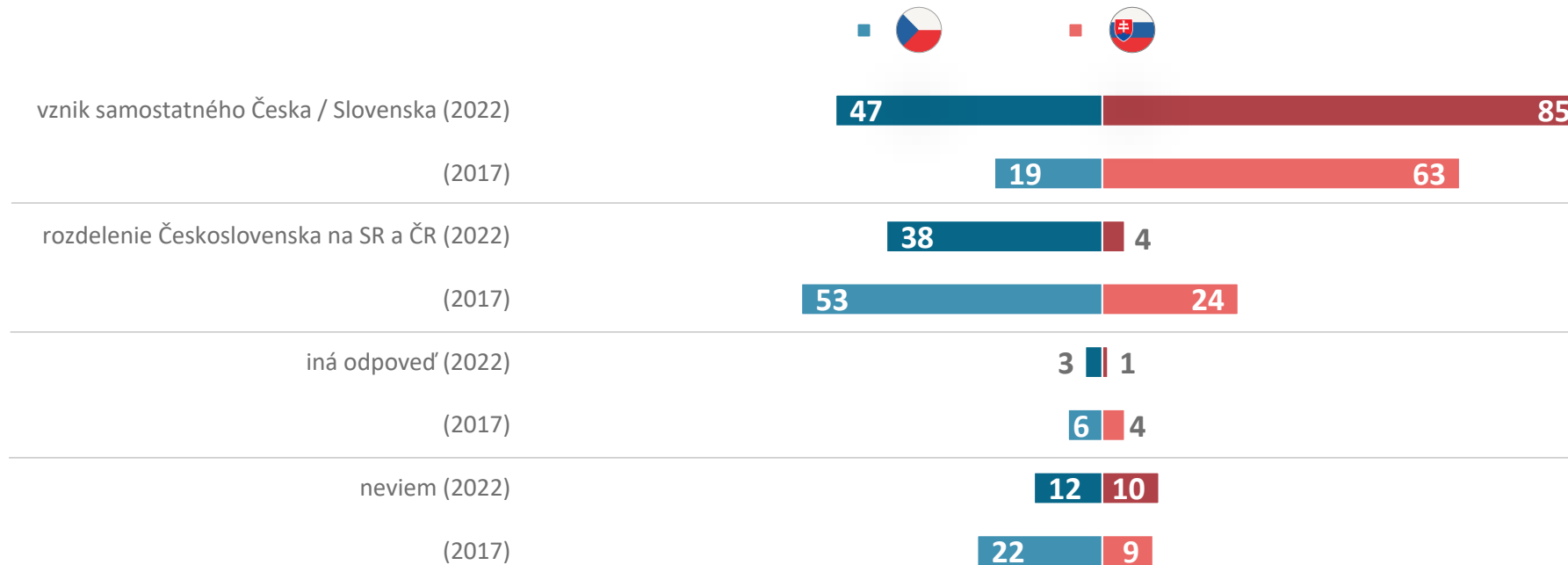
do 999 obyvatel	17 %
1 000 - 4 999 obyvatel	23 %
5 000 - 19 999 obyvatel	18 %
20 000 - 99 999 obyvatel	20 %
100 000 obyvatel a více	22 %

Rozdelenie Československa

MEDIAN SK

Čo sa stalo 1. 1. 1993? (spontánna otázka)

Kým obyvatelia Českej republiky si spájajú pomerne rovnomerne 1. január 1993 so vznikom samostatných krajín a rozdelením Československa, tak obyvatelia Slovenskej republiky výrazne častejšie so vznikom samostatných krajín. Toto zistenie platilo aj v roku 2017. Avšak v prípade Českej republiky výraznejšie narástol podiel tých, ktorí si spájajú tento dátum so vznikom samostatných krajín. V prípade oboch krajín navyše klesol podiel tých, ktorí nevedeli k akej udalosti sa viaže 1. január 1993.

Oproti roku 2017 se změnila dominantní interpretace události. Rozpad Československa si vybavilo méně Čechů a Čechek jako vznik republiky. Jako vznik samostatného státu 1. leden 1993 interpretují o něco častěji muži, a naopak méně častěji nejstarší obyvatelé Česka. Obecně ale chápání události jako rozpadu oslabilo.

Väčšina Slovákov spontánne správne deklaruje, že dátum 1.1. 1993 sa viaže k vzniku samostatnej Slovenskej republiky alebo k rozdeleniu Československa na dva štáty. Len približne 10 % obyvateľov deklaruje, že nevie k akej významnej udalosti sa tento termín viaže. V tomto prípade ide častejšie o ľudí s nižším dosiahnutým vzdelaním alebo obyvateľov Nitrianskeho a Košického kraja. Z porovnania rokov 2017 a 2022 vyplýva, že dnes Slováci výrazne častejšie deklarujú, že išlo o vznik samostatného Slovenska ako o rozpad Československa.

OT01. K akej významnej udalosti došlo v našej krajine 1. 1. 1993?

2022: N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentov, 2017: N ČR = 1000; N SR = 1001 respondentov; % respondentov

Veci, ktoré viedli k rozpadu Československa

Politické ambície vtedajších politikov – Václava Klauza a Vladimíra Mečiara

Túžba po národnom štáte

Centralizácia dôležitých úradov v Prahe

Nerovnosť v hospodárskom raste krajín

Nespokojnosť Slovákov s ich postavením v rámci federácie

Nespokojnosť Čechov s ich postavením v rámci federácie

Spor o názov krajiny, tzv. spor o pomlčku / „pomlčková vojna“

Spor o štátne symboly

Za hlavné dôvody rozpadu Československa označujú zhodne obyvatelia oboch krajín politické ambície vtedajších lídrov, ale aj túžbu po národnom štáte. Slováci častejšie vidia za rozpadom aj centralizáciu úradov v Prahe alebo nerovnosť v hospodárskom raste krajín, či nespokojnosť Slovákov s postavením vo federácii. Naopak menej často označovali ako jeden z dôvodov spor o štátne symboly, či tzv. pomlčkovú vojnu.

Mezi dominantními důvody rozpadu Češi udávají politické ambice Václava Klause a Vladimíra Mečiara a touhu po národním státě. Jako významný faktor prakticky ve všech odpovědích se ukazuje vzdělání: Kromě nespokojenosti Čechů s vlastním postavením v rámci federace, sporu o státní symboly a tzv. „pomlčkové války“ se s vyššími stupni vzdělání zvyšuje též četnost kladných odpovědí na uvedené možnosti.

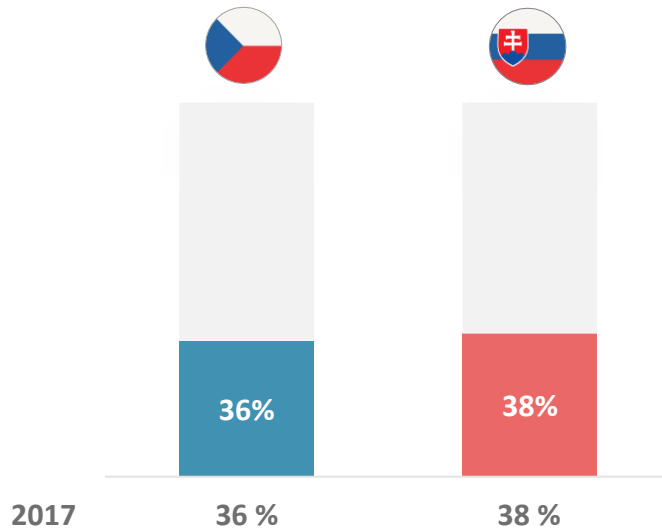
Slováci vidia za rozpadom Československa najmä politické ambície vtedajších politikov V. Klauza a V. Mečiara, ale aj túžbu po národnom štáte, nerovnosť v hospodárskom raste krajín alebo centralizáciu dôležitých úradov v Prahe. Túžbu po národnom štáte deklarujú častejšie ľudia vo veku 18-59 rokov v porovnaní so staršími vo veku 60 a viac rokov. Starší podobne menej často vidia za rozpadom aj nespokojnosť Slovákov s postavením v rámci federácie alebo centralizáciu úradov v Prahe.

OT02. Viedli, alebo neviedli podľa Vás nasledujúce veci k rozpadu Československa? Viedli (určite + skôr)

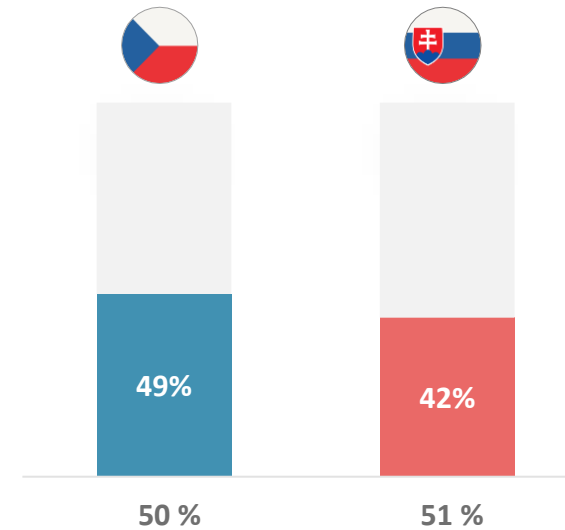
N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentov; % respondentov, ktorí súhlasia s tým, že daný faktor viedol k rozpadu Československa

Odhad, koľko Čechov a Slovákov si želalo rozpad Československa

Kolik procent Čechů si přálo rozpad Československa?
priemerný odhad respondentov

Koľko percent Slovákov si prialo rozpad Československa?
priemerný odhad respondentov

Obyvatelia oboch krajín odhadujú, že rozpad si želalo 36 – 38 % Čechov (identicky ako v 2017). Reálne percento Čechov, ktorí by v referende hlasovali pre rozdelenie, stúpalo z 14 % na konci roku 1991 (73 % proti) na 42 % na konci roku 1992 (32 % proti). Česi predpokladajú, že za rozdelenie bola polovica Slovákov, kým Slováci tvrdia, že len 42 %. Reálne pritom percento stúpalo z 23 % v roku 1991 na 46 % na jeseň 1992. Historické predstavy aj naďalej zodpovedajú skôr postojom Čechov a Slovákov na samotnom konci procesu rozdelenia.

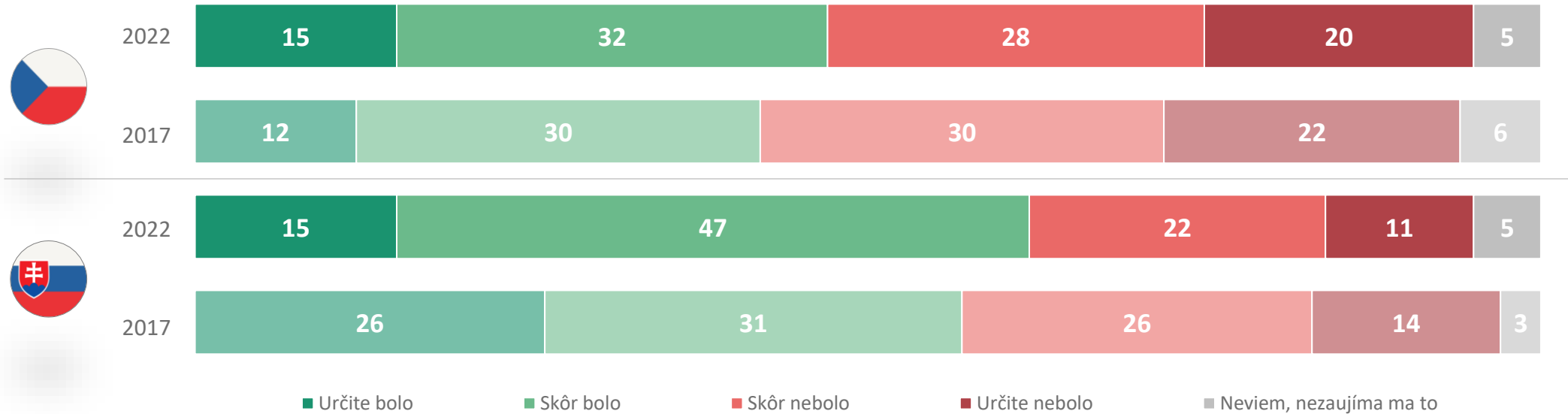
Češi odhadujú, že z oboch národů si rozpad federace přáli více Slováci. Tento odhad je ještě prominentnější u vzdělanější části populace. Nicméně je zajímavostí, že Češi, kteří nikdy nenavštívili Slovensko, signifikantně častěji než ti, kteří jej navštívili, odpovídají, že to byli naopak Češi, kdo si přál rozpad státu. Zároveň lidé, kteří nemají na Slovensku žádné příbuzné, významně častěji odpovídali, že daná událost měla vyšší podporu u českého národa. Zdá se, že vyšší obeznamenosť se sousedy prohlubuje u Čechů názor, že to byli právě Slováci, kdo si rozpad přál více.

Rovnako ako v roku 2017, aj dnes si Slováci myslia, že rozdelenie Slovenska chcelo 38 % Čechov. Kým v roku 2017 tvrdili, že rozdelenie Československa chcelo viac ako 50 % Slovákov, tak dnes je to len 42 %. Reálne toto percento stúpalo z 23 % v roku 1991 na 46 % na jeseň 1992. Presnejšie odhadujú toto číslo ľudia vo veku 30-69 rokov alebo ľudia s vyšším dosiahnutým vzdelaním

OT03. Skúste prosím odhadnúť, koľko percent Čechov a Slovákov si želalo rozpad Československa predtým, než k nemu došlo:

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentov, % respondentov

Hodnotenie správnosti rozdelenia Československa

Slováci naďalej častejšie hodnotia rozdelenie Československa ako správne. Z medziročného porovnania vyplýva, že v oboch krajinách narástol podiel tých, ktorí vnímajú rozdelenie ako správne. Zároveň však v prípade Slovákov mierne poklesol podiel tých, ktorí vnímajú rozdelenie ako rozhodne správne. V prípade oboch krajín vnímajú rozdelenie pozitívnejšie mladšie ročníky. Zároveň v oboch krajinách klesá podiel tých, ktorí vnímajú rozpad Československa ako nesprávny krok.

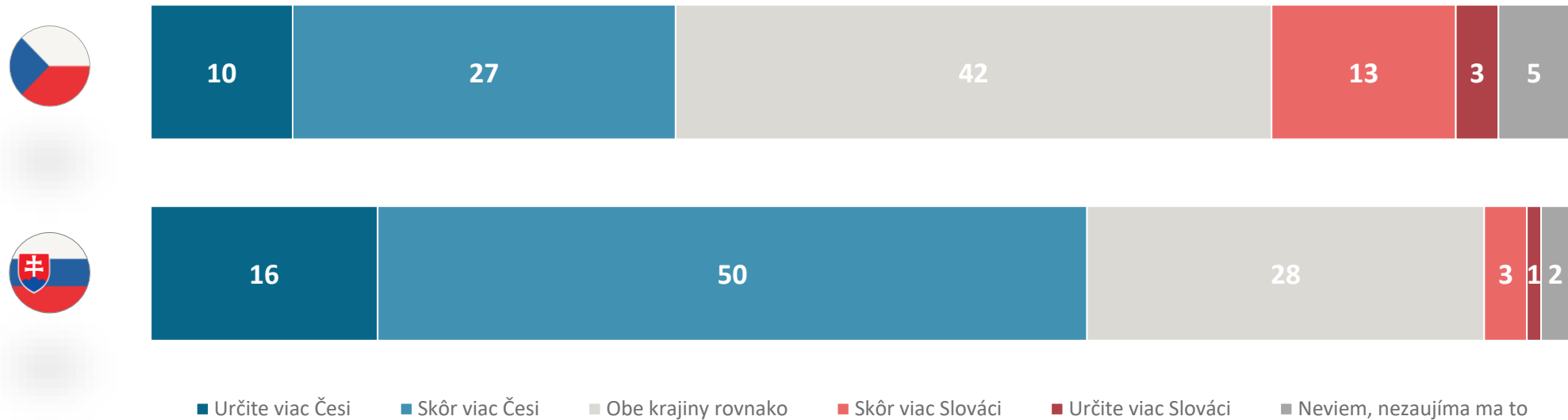
Více Čechů a Češek si je letos jistější tím, jestli rozdělení Československa bylo správné, nebo naopak. Nevědělo jen pět procent respondentů a respondentek. V Česku hodnotí událost kladně takmer polovina populace a rovnaká část udává negativní hodnocení. Navíc je více těch, kteří rozdělení chápou jako rozhodně správnou věc. Stále platí, že mladí častěji považují rozdělení za správné než staří.

V roku 2017 deklarovalo 57 % Slovákov, že považujú rozdelenie Československa za správne. Dnes je to 62 %. V tomto ohľade len veľmi mierne narástol podiel tých, ktorí rozdelenie považujú za správne. Výrazne častejšie ide pritom o mladých vo veku 18-39 rokov, obyvateľov západného Slovenska, ale aj tých, ktorí nestrávili za posledných 12 mesiacov noc v Českej republike alebo tých, ktorí nemajú v Českej republike žiadneho príbuzného.

OT04. Bolo, alebo nebolo podľa Vás v roku 1993 rozdelenie Československa na Českú a Slovenskú republiku správne?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentov, % respondentov

Kto získal rozdelením Československa viac

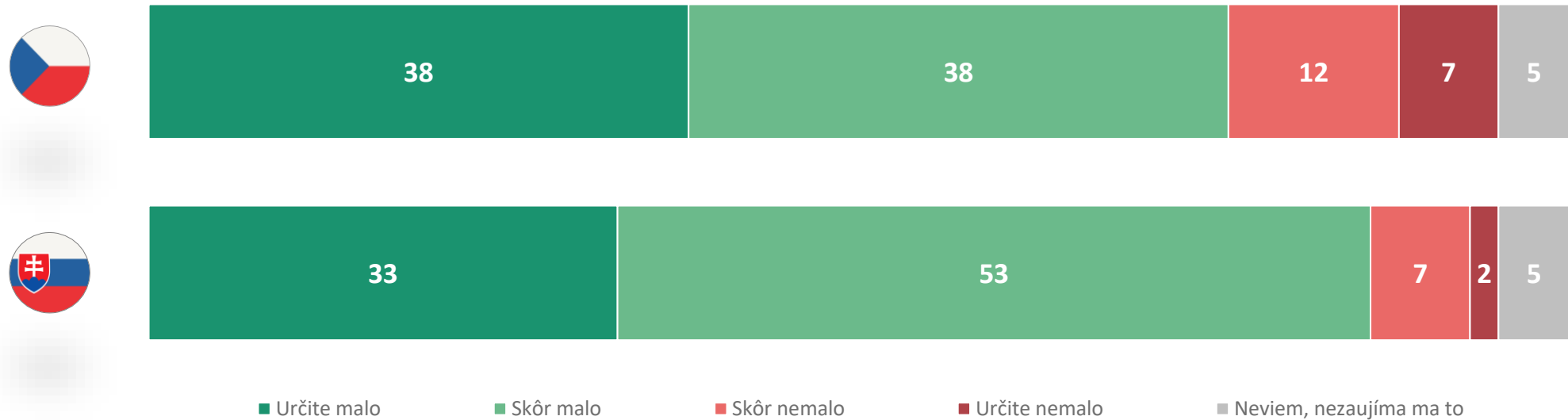

Česi výrazne častejšie zastávajú v tejto otázke neutrálny názor. Avšak ďalšia tretina deklaruje, že sú to práve Česi, ktorí získali rozdelením viac. Tento názor zastávajú až dve tretiny Slovákov a štvrtina z nich má neutrálny názor. Kým 16 % Čechov si myslí, že rozdelením získali viac Slováci, tak zo Slovákov sú to len 4 % (v 2017 27 %). V oboch krajinách teda prevláda buď neutrálny názor alebo názor, že rozdelením získali viac obyvatelia Českej republiky.

Pohľad Čechů na tuto otázku je velmi ovlivněn věkem respondentů. S postupujícím věkem si jsou Češi čím dál méně jisti, zda to byli právě oni, kdo rozdelením získal více. U nejmladších ročníků je toto stanovisko velmi silné, ovšem starší ročníky inklinují ke zdrženlivějšímu hodnocení, sice že obě země získaly stejně.

Dve tretiny Slovákov si myslia, že rozdelením Československa získali viac Česi. Ďalších 28 % deklaruje, že obe krajiny získali rovnako a len 4 % si myslia, že viac získali Slováci. Česi získali viac rozdelením najmä podľa ľudí vo veku 40-49 rokov, ľudí s maturitným vzdelaním alebo obyvateľov Prešovského kraja. Neutrálny názor o obojstrannom zisku deklarujú častejšie najmladší vo veku 18-29 rokov, ľudia s nižším dosiahnutým vzdelaním alebo obyvatelia Žilinského a Košického kraja.

Malo sa o rozdelení Československa rozhodnúť v referende?

Väčšina obyvateľov oboch krajín deklaruje, že o rozdelení sa malo hlasovať v referende. Tento názor zastáva 77 % Čechov a 86 % Slovákov. Zaujímavosťou je, že v roku 2017 zastávalo tento názor takmer identický počet Čechov 74 %, avšak len 64 % Slovákov. V prípade Slovákov môžeme teda pozorovať výraznejší nárast v prípade schvaľovania referenda. Za týmto nárastom môžeme pravdepodobne hľadať najmä znechutenie Slovákov z politiky a jednotlivých vlád z posledného obdobia.

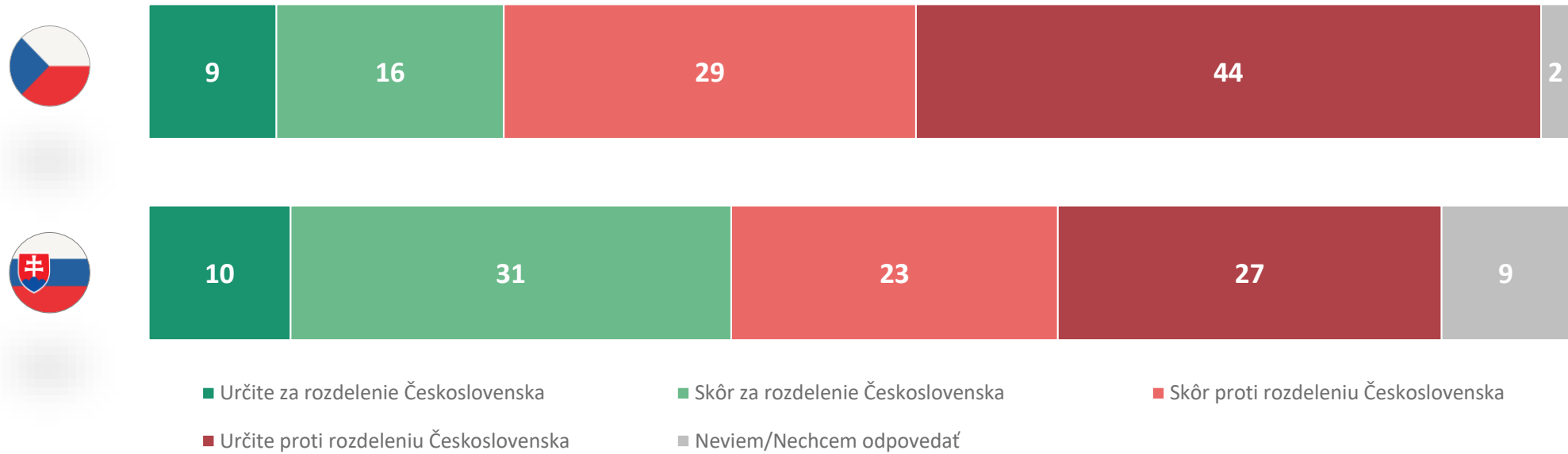
Češi se domnívají, že referendum byla správná cesta. Nicméně při bližším pohledu se respondenti velmi lišili v síle svého přesvědčení. Hlavním faktorem byl věk: zatímco mladší lidé do 30 let byli pouze v 30 % přesvědčení, že se o rozdělení „rozhodně“ mělo hlasovat v referendu, s postupujícím věkem se názor upevňuje a nejstarší ročníky nad 70 let tuto možnost udávali již v 52 %. Nejmladší ročníky si však zároveň významně častěji než ostatní na tuto otázku nepřáli odpovídat.

Prevažná väčšina obyvateľov Slovenskej republiky deklaruje, že sa podľa nich o rozdelení Československa malo rozhodovať v referende. Opačný názor má len 9 % Slovákov. Za referendum sa častejšie vyjadrujú mladší vo veku 18-49 rokov, ľudia so stredoškolským vzdelaním alebo obyvatelia Trenčianskeho kraja. Naopak proti referendu sa častejšie vyjadrujú starší vo veku 50 a viac rokov, ľudia s vysokoškolským vzdelaním alebo obyvatelia Nitrianskeho kraja.

OT06. Malo, alebo nemalo sa podľa Vás o rozdelení Československa rozhodnúť hlasovaním v referende?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentov, % respondentov

Hlasovanie v hypotetickom referende

V otázke referenda sa pomerne výrazne líšia odpovede. Za rozdelenie Československa by hlasovala len štvrtina Čechov, pričom Slovákov výrazne viac – 41 %. V oboch krajinách však môžeme sledovať podobu, kedy za rozdelenie volajú častejšie respondenti s nižším vzdelaním. Výrazný rozdiel je aj v podiele respondentov, ktorí uviedli jednoznačný záporný postoj s rozdelením Československa, určite proti by bolo 44 % Čechov a 27 % Slovákov.

V otázke referenda téměř tři čtvrtiny Čechů by hlasovaly záporně. Vyšší podíl těchto respondentů můžeme nalézt mezi vysokoškolsky vzdělanými, až 81 %, oproti respondentům s základní školou, jen 59 %. Určitě pro rozdělení Československa by byla více než pětina respondentů se základní školou, přičemž v kategorii vysokoškolsky vzdělaných jsou to jen 2%.

V hypotetickom referende by za rozdelenie hlasovalo viac ako 40 %, proti by však bola rovná polovica. Vek v tomto prípade nehrá až tak významnú rolu, ale vo vzdelaní môžeme pozorovať rozdiely – kladne by hlasovali častejšie respondenti s ukončenou základnou školou. Rovnako by takto hlasovali aj tí, ktorí vôbec nepoužívajú internet, alebo tí, ktorí nemajú príbuzného Čecha či Češku. Proti rozdeleniu sa vyjadrovali výrazne častejšie muži a respondenti s maturitou alebo vysokou školou.

OT07. Keby ste na začiatku deväťdesiatych rokov mohli hlasovať v hypotetickom referende o rozdelení Československa, ako by ste vtedy hlasovali?

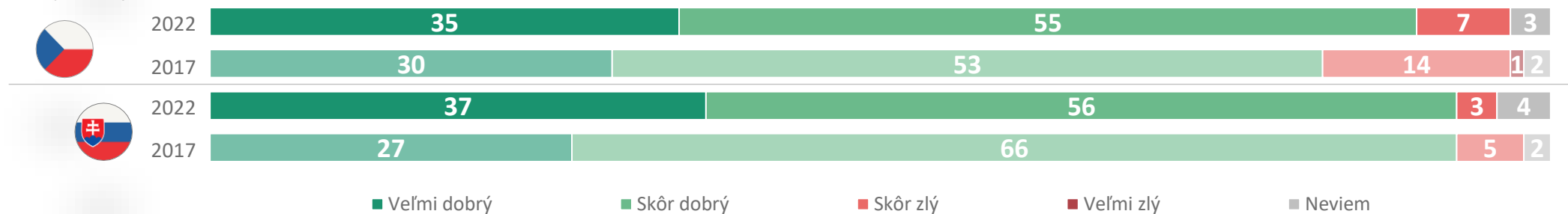
N ČR = 601; N SR = 536 respondentov, % respondentov; iba tí, ktorí majú aktuálne aspoň 45 rokov (v roku 1993 mali 15 rokov a viac)

Aký vzťah spolu mali a majú Česi a Slováci

Aký vzťah spolu mali Česi a Slováci **pred rozpadom federácie?**

Aký vzťah spolu majú Česi a Slováci **dnes?**

■ Veľmi dobrý ■ Skôr dobrý ■ Skôr zlý ■ Veľmi zlý ■ Neviem

Tak ako v roku 2017, aj dnes platí, že obyvatelia jednotlivých krajín vnímajú pozitívne vzťahy medzi sebou, ako v období pred rozpadom federácie, tak aj v súčasnosti. V oboch krajinách nájdeme len minimum obyvateľov, ktorí deklarujú, že obyvatelia jednotlivých krajín mali alebo majú zlé vzťahy. Kým v prípade Slovákov nie je možné pozorovať z medziročného porovnania významnejšie zmeny, tak v prípade Čechov narástlo pozitívne hodnotenie vzťahov ako pred rozpadom federácie, tak aj dnes.

Vzťah se Slovenkami a Slovákmi vnímá česká populace stále výrazne kladne. Podíl pozitivních hodnocení se za pět let dokonce ještě navýšil. Společnost se semkla zejména ve vnímání současných vztahů s východními sousedy. Již nezáleží na sociálním postavení. Dobu před rozpadem si ale stále o něco více idealizují lidé s nejvyšším vzděláním.

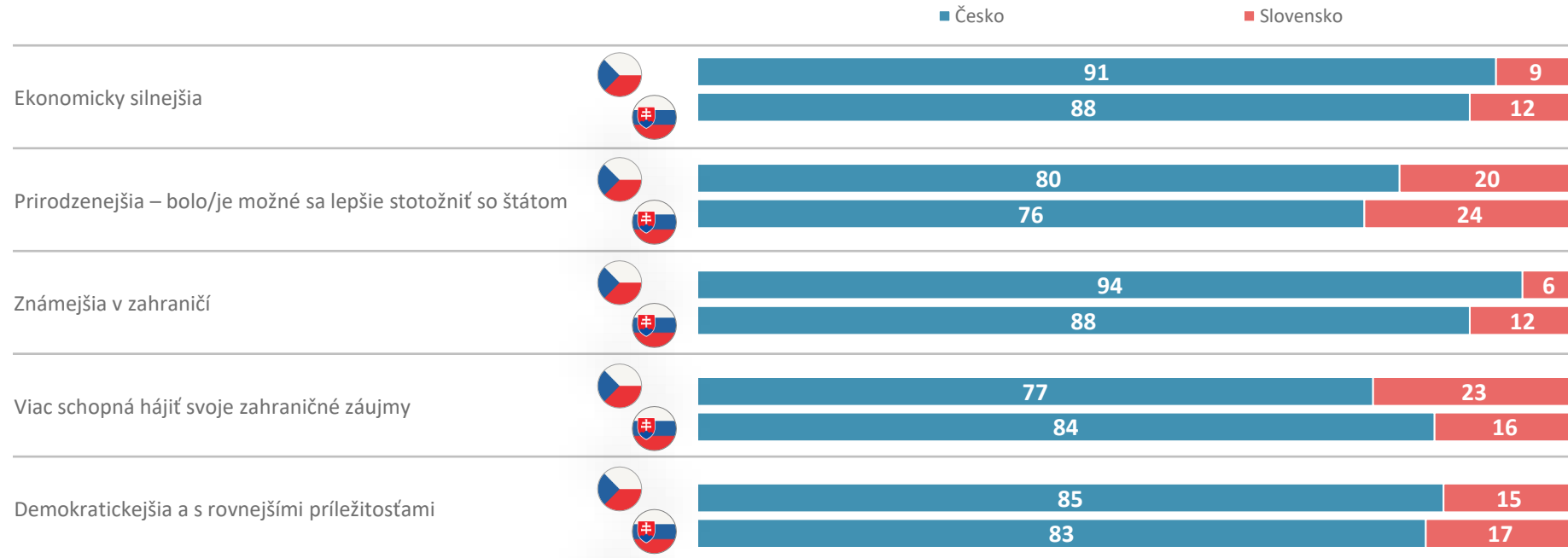

Podobne ako v roku 2017, aj dnes si prevažná väčšina obyvateľov Slovenskej republiky myslí, že Slováci a Česi mali medzi sebou dobrý vzťah ako pred rozpadom federácie, tak aj dnes. Rovnako stále platí, že mierne častejšie si myslia, že vzťahy medzi obyvateľmi oboch krajín sú dnes lepšie. Len 9 % deklaruje, že vzťahy pred rozpadom federácie boli zlé. V tomto prípade ide výrazne častejšie o najmladších vo veku 18-29 rokov, ale aj najstarších vo veku 70 a viac rokov.

OT08. Aký majú/mali podľa Vás Česi a Slováci medzi sebou vzťah?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentov, % respondentov

Porovnanie samostatného Česka / Slovenska

V každej zo skúmaných oblastí hodnotia obyvatelia oboch krajín Českú republiku za lepšiu. Podobne ako v prípade prospechu z rozdelenia, aj v tomto prípade môžeme vidieť, že Slováci v jednotlivých oblastiach považujú svoju krajinu za horšiu. Aj v tomto prípade môžeme za týmto stavom hľadať nestabilitu súčasnej vlády alebo kauzy predchádzajúcich vlád na Slovensku.

Češi hodnotí sebe sama lépe ve všech nabízených oblastech. Mladší respondenti se zároveň více domnívají, že v Česku je možné se lépe ztotožnit se svým státem. Oproti starším ročníkům jsou zároveň přesvědčenější, že Česko je schopno hájit své zahraniční zájmy. Poslední zmíněná varianta naopak nenachází přílišnou podporu u obyvatel Prahy, ve srovnání s Moravou a zbytkem Čech.

Slováci považujú výrazne častejšie Česko v porovnaní so Slovenskom za ekonomicky silnejšie, známejšie v zahraničí, schopné hájiť zahraničné záujmy, ale aj demokratickejšie s rovnejšími príležitosťami. Vo všetkých skúmaných oblastiach vidia obyvatelia Slovenska Českú republiku v lepšom svetle. Tento názor majú častejšie ľudia vo veku 30 – 59 rokov, ľudia s maturitným vzdelaním alebo tí, ktorí nemajú priameho príbuzného Čecha alebo Češku.

OT09. Keby ste mali porovnať súčasné Česko a Slovensko, ktorá krajina podľa Vás je:

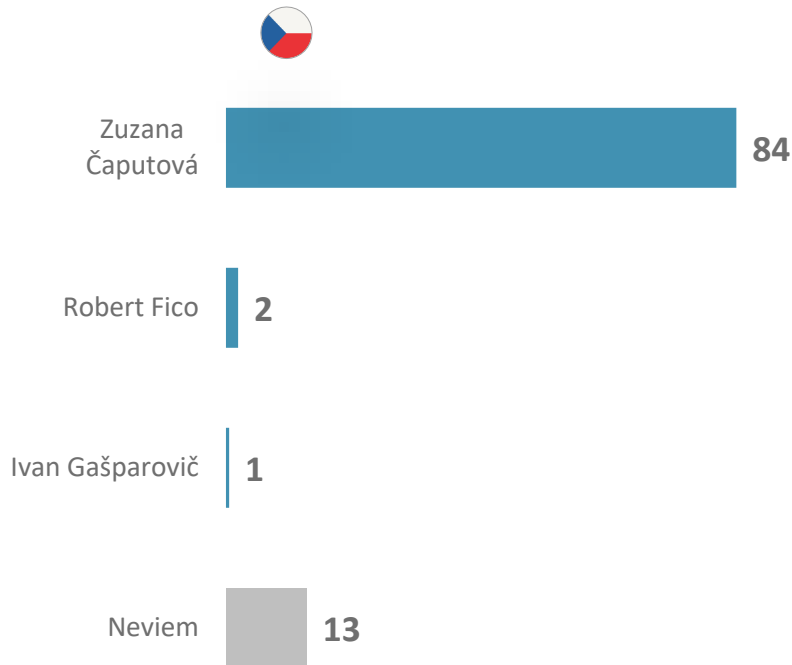
N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentov, % respondentov

Znalosť a predstavy o druhej krajine

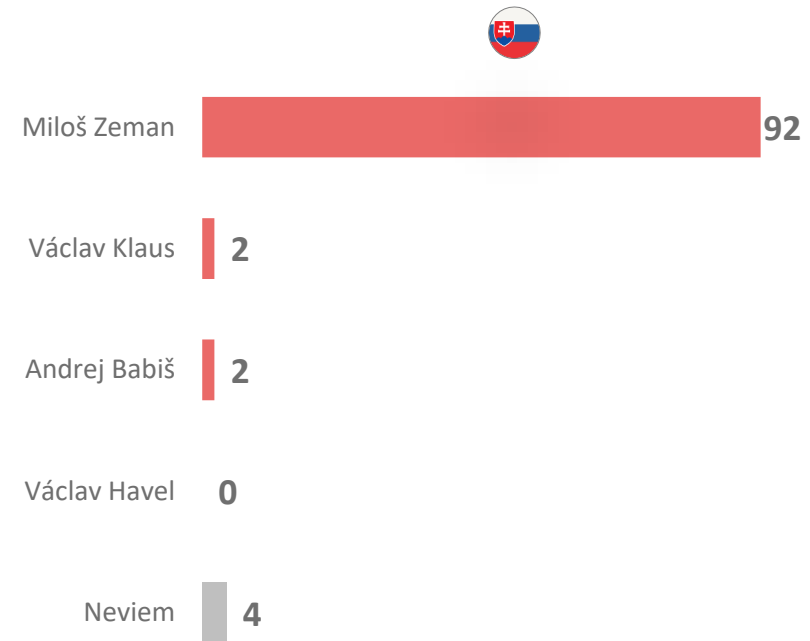
MEDIAN SK

Znalosť súčasného prezidenta Českej republiky/ prezidentky Slovenska

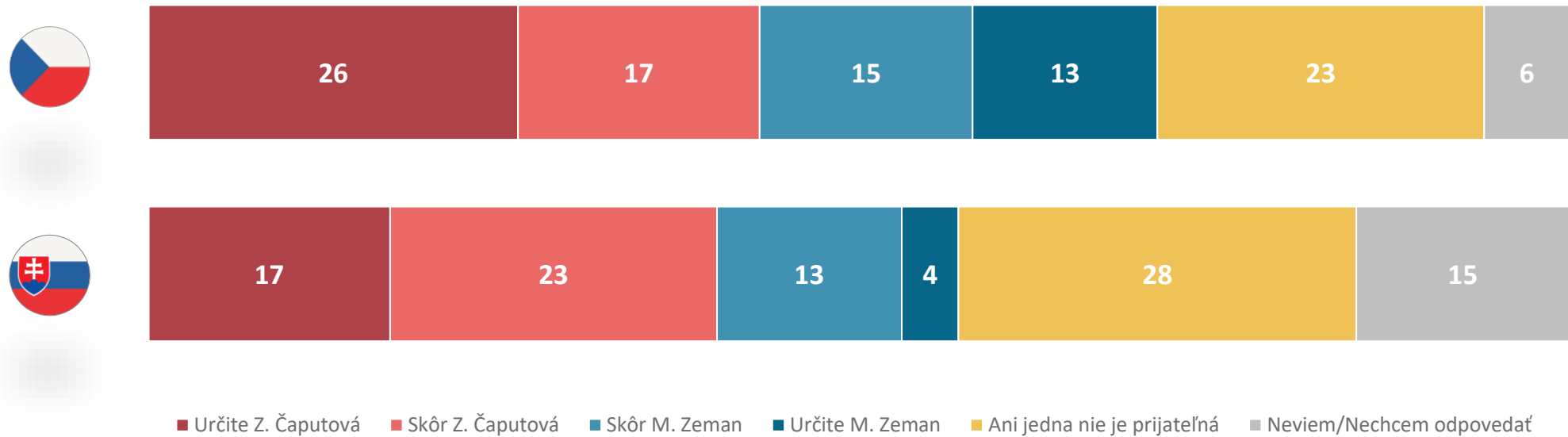
Česi mierne častejšie nevedia odpovedať na to, kto je v súčasnosti prezidentom/kou SR. Napriek tomu, že 84 % správne identifikuje Z. Čaputovú, tak až 13 % nevie odpovedať a ďalšie tri percentá uvádzajú nesprávne meno. V prípade Slovákov len 4 % nevedia odpovedať a 4 % uvádzajú nesprávne meno. Ďalších 92 % správne identifikuje M. Zemana. V porovnaní s rokom 2017 však ide v prípade obyvateľov Českej republiky o výrazne zlepšenie znalosti, kedy len 37 % správne uvádzalo vtedajšieho prezidenta A. Kisku.

Jméno slovenské prezidentky si správně vybavila většina Čechů a Češek. Zuzanu Čaputovou neznají zejména nejmladší a také nejméně vzdělaní. S ohledem na další odpovědi respondentů a respondentek může toto zjištění souviset s obecně nižším zájmem o politiku u obou skupin obyvatel. Správně vedelo uvést jméno prezidentky významně více obyvatel Prahy, v porovnaní s Moravou a zbytkem Čech.

Drvivá väčšina obyvateľov Slovenskej republiky správne uviedla, že súčasným prezidentom Českej republiky je M. Zeman. Len 2 % respondentov mylne uvádzajú V. Klauša či A. Babiša. Len 4 % respondentov nevie uviesť, kto je v českým prezidentom. Správne meno uvádzajú častejšie najmladší vo veku do 29 rokov, najstarší vo veku 70 a viac rokov, ľudia so základným či naopak vysokoškolským vzdelaním. Odpoveď neviem sa najčastejšie objavuje vo vekovej skupine 50-69 rokov, medzi ľuďmi so stredoškolským vzdelaním bez maturity či obyvateľmi Žilinského a Košického kraja.

Výber medzi prezidentom/prezidentkou

Obyvatelia oboch krajín sa zhodujú, že by chceli za prezidenta/ku svojich krajín skôr Z. Čaputovú ako M. Zemana. Slovenskú prezidentku preferuje 43 % Čechov a 40 % Slovákov. Naopak českého prezidenta 28 % Čechov a len 17 % Slovákov. Približne štvrtina obyvateľov v oboch krajinách deklaruje, že ani jedna z osobností nie je pre nich prijateľná.

V Česku by Zuzanu Čaputovou preferovala vysokoškolsky vzdelaná populácia, obyvatelé veľkých miest a denní užívatelia internetu. Miloš Zeman je naopak obľúbený u najstarších ročníkov (nad 70 let) a u ľudí se základným vzdeláním a stredným bez maturity. Zuzanu Čaputovou by rádi v čele Česka videli Česi a Češky, ktorí už boli někdy na Slovensku.

V prípade, že by si obyvatelia Slovenska mohli zvoliť medzi českým prezidentom M. Zemanom a slovenskou prezidentkou Z. Čaputovou, tak 40 % by si ponechalo našu súčasnú prezidentku, necelá pätina Slovákov by si viac priala mať za prezidenta M. Zemana a pre 28 % Slovákov nie je prijateľný ani jeden z nich. Z. Čaputovú by si priali častejšie ženy, ľudia vo veku 70 rokov a viac, vysokoškolsky vzdelaní či obyvatelia Bratislavského kraja. Mať prezidenta M. Zemana si prajú častejšie muži a obyvatelia Trenčianskeho kraja.

OT11B: V prípade, že by ste si mali vybrať len medzi týmito dvomi osobnosťami, ktorú z nich by ste si priali za prezidenta či prezidentku svojej krajiny?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentov, % respondentov

Súhlas s výrokmí

Kolik procent **Čechů** souhlasí s výrokmí o **Slovákoch a Slovenské republice**?

Slovenská republika se orientuje víc na spolupráci s Ruskem a východními zeměmi

31

Slováci jsou velmi konzervativní národ

55

Slováci mají velmi pozitivní vztah k Rusku

32

Slováci mají tendenci důvěřovat konspiračním teoriím

35

Polovica Čechov vníma Slovákov ako veľmi konzervatívny národ. 87 % Slovákov si zasa o Čechoch myslí, že sú hrdý národ. Dve tretiny Slovákov si myslia o Českej republice, že je orientovaná viac na spoluprácu so západnými krajinami a USA a tretina Čechov si myslí o Slovákoch, že sa orientujú viac na spoluprácu s Ruskom a východnými krajinami. Slováci častejšie myslia, že Česi sú náchylnejší dôverovať alternatívnym teóriám ako naopak. Kým len tretina Čechov tvrdí, že Slováci majú podľa nich pozitívny vzťah k Rusku, tak v prípade Slovákov je to až 57 %.

Česi a Češky obecně nesouhlasí s tím, že by jejich východní sousedi inklinovali k Ruské federaci. Více jako polovina populace považuje Slováky a Slovenky za konzervativní. V hodnocení hraje roli, jestli mají dotyční na Slovensku příbuzné. Ti s průbuzenskými vazbami na Slovensko častěji podezírají Slováky a Slovenky z inklinace ke alternativním teoriím. Nejmladší Česi a Češky častěji nechtěli nebo se neuměli pro nějaké hodnocení rozhodnout.

Koľko percent **Slovákov** súhlasí s výrokmí o **Čechoch a Českej republice**?

Česká republika je orientovaná viac na spoluprácu s USA a západnými krajinami

68

Česi sú hrdý národ, ktorý sa snaží dodržiavať svoje zvyky a tradície

87

Česi majú veľmi pozitívny vzťah k Rusku

57

Česi majú tendenciu dôverovať konšpiračným teóriám

42

Podľa obyvateľov Slovenska Čechov najviac vystihuje výrok o tom, že sú hrdý národ, ktorý sa snaží dodržiavať svoje zvyky a tradície. S týmto výrokom súhlasí až 87 % respondentov, častejšie vo veku 30 – 69 rokov či stredoškolsky vzdelaní s maturitou. Dve tretiny respondentov by charakterizovalo ČR ako orientovanú na spoluprácu so západom a USA. Viac ako polovica obyvateľov Slovenska súhlasí s tým, že Česi majú pozitívny vzťah k Rusku a menej ako polovica by označila Čechov za náchylných dôverovať alternatívnym teóriám.

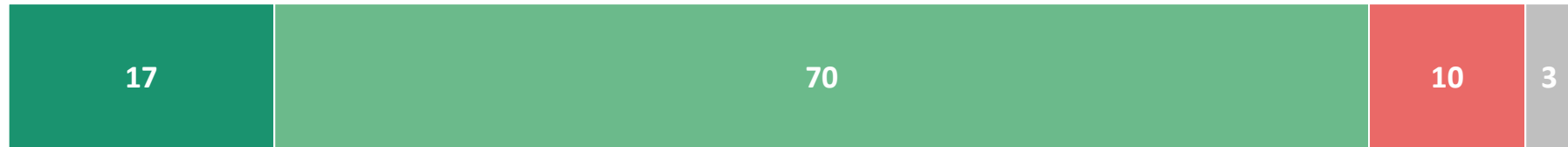

OT13. Nakoľko súhlasíte, alebo nesúhlasíte s nasledujúcimi výrokmí o Čechoch a Českej republice? Súhlasím (určite + skôr)

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentov, % respondentov, ktorí súhlasia s daným výrokom

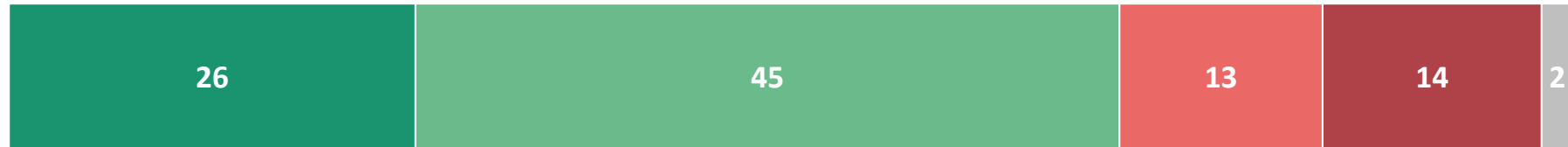
Súhlas s tvrdením

Který z těchto výroků nejlépe vystihuje Váš názor na Slováky a Slovenky studující nebo pracující v České republice?

- Jsou nepostradatelní pro rozvoj naší ekonomiky a hospodářství
- Nepřekáží mi, že tu studují nebo pracují
- Zabírají místa našim studentům a studentkám a berou nám práci
- Nevím/nechci odpovědět

Množstvo mladých ľudí odchádza zo Slovenska študovať do Českej republiky. Vnímate tento fenomén ako problém?

- Určite áno
- Skôr áno
- Skôr nie
- Určite nie
- Neviem/Nechcem odpovedať

Obyvateľom Českej republiky neprekáža, že v ich krajine pracujú alebo študujú slovenskí občania. Zároveň však až 71 % Slovákov považuje odliv obyvateľov Slovenskej republiky do Česka za problematický. Ako vyplýva z predchádzajúcich odpovedí, Česká republika je v očiach Slovákov vnímaná pozitívnejšie a silnejšie ako ich domovina. Tieto faktory môžeme hľadať za masívnym odchodom Slovákov do Českej republiky za štúdiom a prácou. Navyše títo sú v Českej republike prijímaní pozitívne.

Obecně vzato, fenomén Slováků studujících nebo pracujících v ČR nevzbuzuje významné antipatie. Nejhoršího ohlasu se jim dostává u nejmladších ročníků do 30 let, kteří se teprve etablojí na pracovním trhu a mohou mít větší obavy z přicházející konkurence. Hůře migrující Slováky a Slovenky hodnotí také lidé se základním vzděláním.

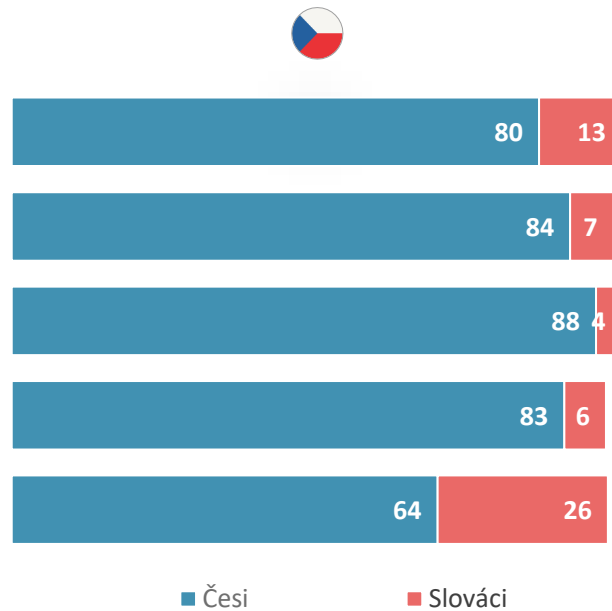

Viac ako dve tretiny obyvateľov Slovenskej republiky pociťujú ako problém fenomén, že množstvo mladých ľudí odchádza zo Slovenska študovať do Českej republiky. Častejšie sa tento názor vyskytuje u respondentov vo veku 30 – 59 rokov, stredoškolsky a vysokoškolsky vzdelaných či obyvateľov východného Slovenska. Za problém to nepovažujú častejšie najmladší vo veku do 29 rokov, najstarší nad 70 rokov a tiež ľudia so základným vzdelaním.

ČR: OT15: Který z těchto výroků nejlépe vystihuje Váš názor na Slováky a Slovenky studující nebo pracující v České republice?; SR: OT14: Množstvo mladých ľudí odchádza zo Slovenska študovať do Českej republiky. Vnímate tento fenomén ako problém?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentov, % respondentov

Kto je lepší vo vybraných oblastiach

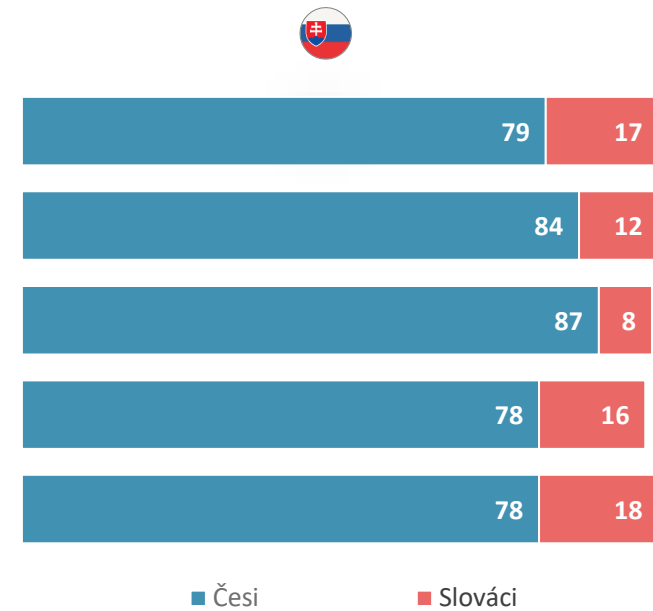
Hokej

Školstvo, veda a výskum, vzdelávanie

Zdravotníctvo

Vývoj moderných technológií

Služby v oblasti gastronómie a cestovného ruchu

Porovnanie krajín zo strany oboch národov v jednotlivých oblastiach ukazuje ako v prípade Čechov, tak aj v prípade Slovákov na pozitívnejšie vnímanie Českej republiky. Obyvatelia oboch krajín sa jednoznačne zhodujú, že Česká republika je lepšia v oblasti zdravotníctva, školstva, vedy a výskumu, ale aj v hokeji alebo vývoji moderných technológií.

Hodnocení všech oblastí je vychýleno ve prospěch vlastního státu. Někteří Češi a Češky oceňují více slovenskou gastronomii a tamní cestovní ruch. Stále jde ale o výraznou menšinu. Hokej se v Česku hodnotí o něco lépe muži než ženy. Českou kuchyni a obecně služby pro turisty zase více preferují mladší a vedle nich též méně vzdělaní.

Pokiaľ sa majú Slováci porovnať s Čechmi, tak majú pocit, že Česi sú na tom podstatne lepšie vo všetkých skúmaných oblastiach, či sa už jedná o zdravotníctvo, školstvo, hokej, služby a gastronómiu či dokonca vývoj moderných technológií. Slováci si najmenej veria v zdravotníctve a školstve, kde len zhruba desatina Slovákov vyjadrila názor, že sú na tom Slováci lepšie ako Česi. S týmto pohľadom je spojený práve fenomén, prečo mladí ľudia odchádzajú do Českej republiky či už za prácou, alebo za vzdelaním.

OT16. V ktorých z týchto oblastí sú podľa Vášho názoru lepší Česi, a v ktorých naopak Slováci?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentov, % respondentov; % respondentov, ktorí

Ako Česi sledujú slovenské médiá (filmy, knihy) a Slováci české médiá (filmy, knihy)

Sledujete slovenské médiá, slovenské filmy alebo čítate knihy v slovenčine?

Sledujete české médiá, české filmy alebo čítate knihy v češtine?

■ Veľmi často

■ Občas

■ Nikdy

V porovnaní rokov 2017 a 2022 neprišlo takmer k žiadnej zmene v sledovaní slovenských a českých médií obyvateľmi jednotlivých krajín. Aj naďalej takmer všetci obyvatelia Slovenskej republiky deklarujú, že aspoň občas sledujú české médiá, pričom až 57 % deklaruje časté sledovanie. V prípade obyvateľov Českej republiky naďalej platí, že aspoň občas sleduje slovenské médiá 62 %, avšak stále len 10 % veľmi často. Práve výrazne vyšší záujem Slovákov o české médiá môže stáť za lepšími znalosťami Slovákov o Českej republike.

Slovenské kultúre holduje viac ako 60 % českej populácie, najmenej 52 % len občas. Častejši tak činí starší než mladší, viac vzdelaní a také ti, ktorí majú medzi Slováky a Slovenkami príbuzné.

Viac ako polovica obyvateľov Slovenskej republiky deklaruje, že veľmi často sleduje české médiá, filmy či číta knihy v češtine. Významne častejšie to sú ľudia vo veku 30 – 59 rokov, stredoškolsky a vysokoškolsky vzdelaní, či obyvatelia Banskobystrického kraja. Slováci deklarujúci len občasné sledovanie či čítanie v češtine sú významne častejšie mladí do 29 rokov, respondenti so základným a stredoškolským vzdelaním bez maturity a obyvatelia malých obcí do 999 obyvateľov. Odpoveď nikdy sa objavila len u necelých 3 % respondentov.

OT17. Sledujete slovenské / české médiá, slovenské / české filmy, prípadne čítate knihy v slovenčine / češtine?

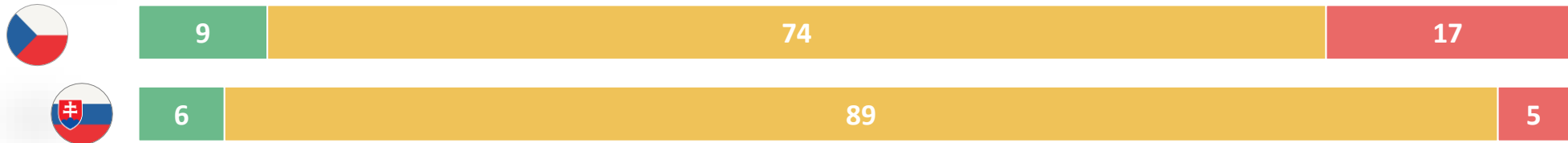
N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentov, % respondentov

Zaradenie krajín v rámci Európy

Českú republiku radím medzi:

Slovensko radím medzi:

■ Medzi západné krajiny

■ Medzi krajiny strednej Európy

■ Medzi východné krajiny

Obyvatelia oboch krajín takmer zhodne považujú obe krajiny za krajiny strednej Európy. Slováci seba radia menej často medzi západné krajiny ako Českú republiku a naopak Česi radia mierne častejšie Slovensko medzi východné krajiny ako svoju krajinu. V prevažnej väčšine však samých seba a jednotlivé krajiny navzájom vnímajú ako krajiny strednej Európy.

Češi majú tendenciu vnímať Slovensko mierne viac orientované na východ, v porovnaní s Českom. V českém sebestojetí hraje roli především vzdělání, kde Češi se ZŠ vzděláním svou republiku vnímají jako západní, zatímco Češi s VŠ vzděláním, ale i obyvatelé Prahy a větších měst – střízlivěji – jako středoevropskou.

Zásadná väčšina obyvateľov Slovenska sa identifikuje za obyvateľov strednej Európy. Medzi východné či západné krajiny by ho zaradilo len zhruba 5 % Slovákov. Do západnej Európy by Slovensko zaradili častejšie ženy, najmladší vo veku 18 – 29 rokov či najstarší nad 70 rokov. Českú republiku medzi krajiny strednej Európy zaradilo 82 % Slovákov, častejšie ju sem zaradzujú vysokoškolsky vzdelaní, obyvatelia Prešovského a Košického kraja.

OT27. Európske krajiny možno rozdeliť na západoeurópske, stredoeurópske a východoeurópske. Kam by ste zaradili:

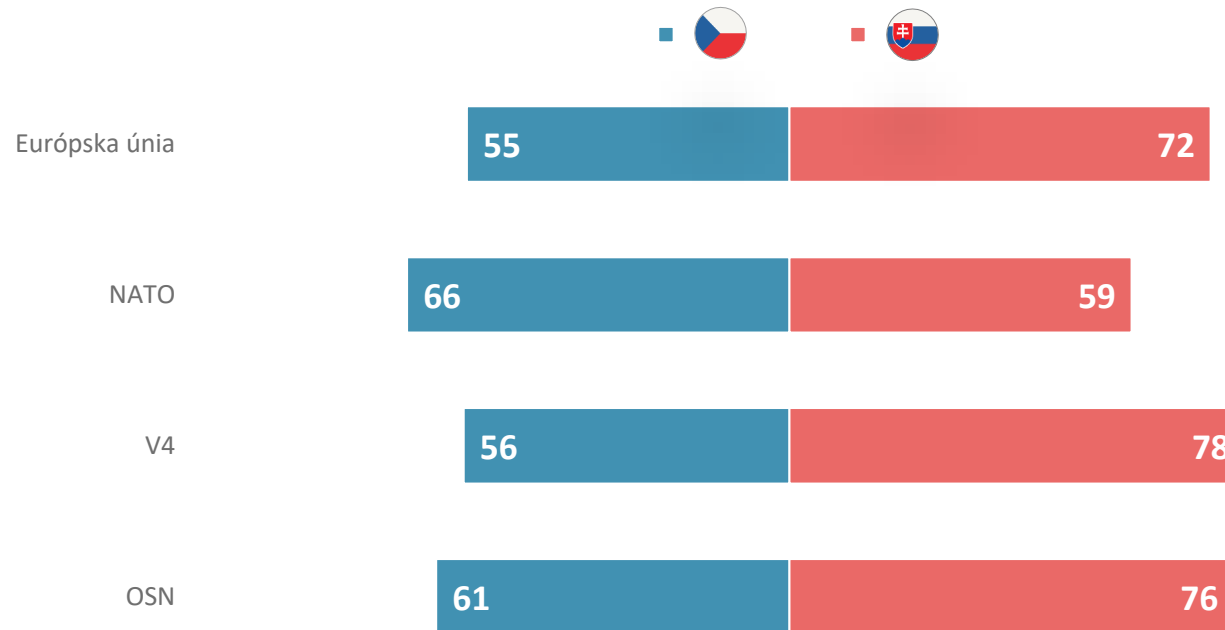
N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentov, % respondentov

Aktuálne spoločenské problémy

MEDIAN SK

Dôvera inštitúciám

Slováci deklarujú jednotlivým skúmaným inštitúciám s výnimkou NATO vyššiu úroveň dôvery ako obyvatelia Českej republiky. Kým Slováci v najväčšej miere dôverujú V4 a OSN, tak Česi NATO a OSN. V prípade EÚ a V4 môžeme medzi obyvateľmi pozorovať zásadnejšie rozdiely, kedy Slováci deklarujú týmto inštitúciám výrazne vyššiu dôveru.

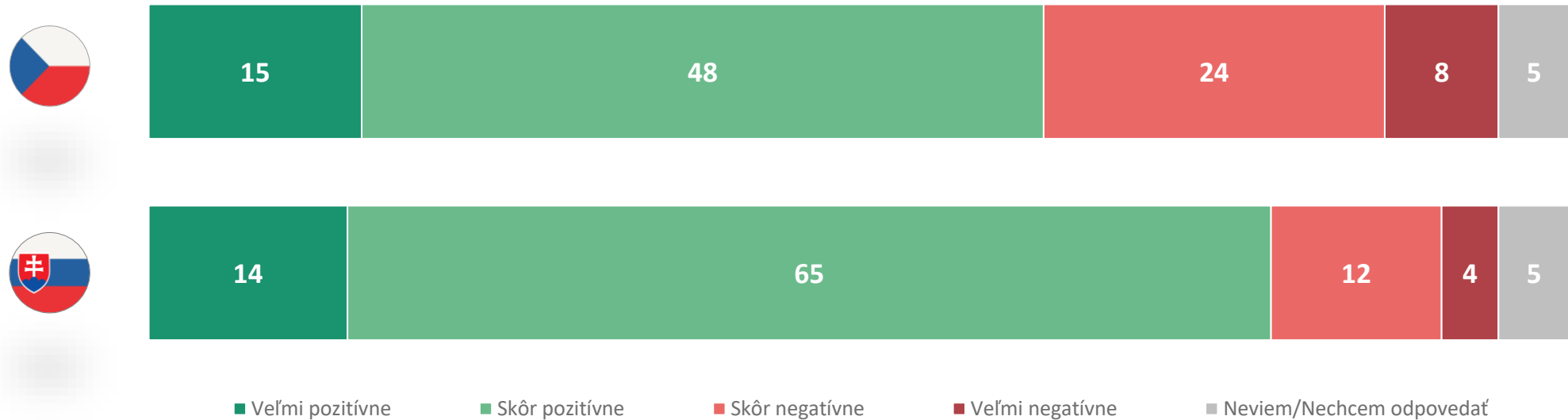
Dôvera ve Višegrádskej spolupráci je najnižšia u ľudí do 30 rokov. V4 je zároveň jedinou inštitúciou, ktorá sa neteší štatisticky významnou podporou u vysokoškolskej populácie. V odpovediach Čechov tak lze vysledovať určitú tendenciu k generáčnejšiemu odklonu od ekonomickej spolupráce v prospech ideovej soudržnosti s inštitúciami orientovanými na bezpečnostnú a ľudskoprávnú tematiku.

Spomedzi sledovaných inštitúcií najväčšiu dôveru deklarujú respondenti V4, OSN a EÚ. Týmto inštitúciám dôverujú najviac respondenti do 59 rokov, absolventi vysokých škôl, alebo tí, ktorí používajú internet denne či menej často. NATO dôveruje 59 % respondentov. Nedôveru v sledované inštitúcie vyjadrovali mierne viac muži alebo starší ako 60 rokov, s výnimkou NATO, kde môžeme sledovať približne rovnaký podiel nedôvery naprieč všetkými vekovými skupinami.

OT19: Ako dôverujete, alebo nedôverujete týmto inštitúciám? Dôverujem (určite + skôr)

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentov, % respondentov; % respondentov, ktorí dôverujú daným inštitúciám

Hodnotenie členstva v EÚ

Podobne ako v predchádzajúcom prípade, aj v prípade hodnotenia členstva oboch krajín v EÚ obyvatelia Slovenskej republiky výrazne častejšie hodnotia toto členstvo pozitívne. Kým členstvo v EÚ hodnotí pozitívne 63 % Čechov, tak tento názor má 79 % Slovákov. Obyvatelia Slovenskej republiky tradične hodnotia dlhodobu členstvo krajiny v EÚ pozitívne a zároveň pozitívnejšie ako obyvatelia Českej republiky.

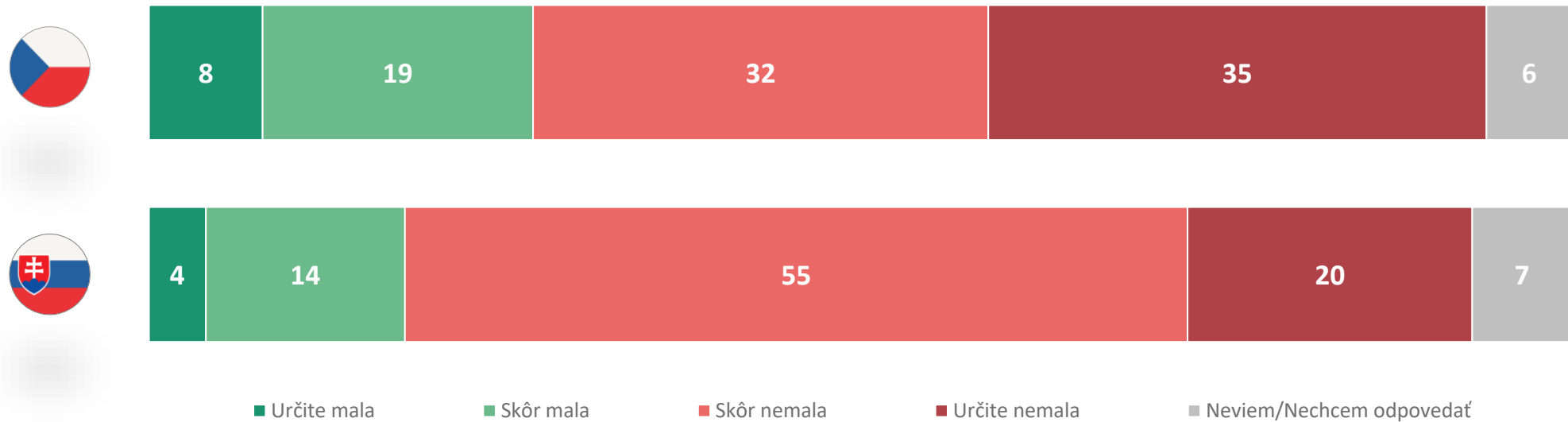
Pozitívni hodnocení členstva v EU se v Česku objevuje napříč věkovými skupinami v rozmezí od 56 % do 68 %, čili v horní hranici a bez výkyvů. Nejzásadnější rozdíly v hodnocení se objevují v dimenzi vzdělání – 81 % VŠ populace hodnotí pozitivně a spolu se vzděláním klesá až na 48 % u lidí se základním vzděláním.

Hodnotenie členstva v Európskej únii závisí od veku respondenta. Pozitívne ho vnímajú najmä respondenti do 39 rokov alebo vysokoškolsky vzdelaní. 16 % ho vníma negatívne, v tomto prípade tak najčastejšie uvádzali respondenti vo veku 60 až 69 rokov. Negatívnejší pohľad na členstvo majú obyvatelia Bratislavy a východného Slovenska, pätina z nich uviedla zápornú odpoveď. Takmer pätina respondentov nad 70 rokov sa k otázke nevedela vyjadríť.

OT20: Ako hodnotíte členstvo našej krajiny v Európskej únii?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentov, % respondentov

Vystúpenie z Európskej únie

Kým za vystúpenie z Európskej únie sa vyjadruje 27 % obyvateľov Českej republiky, tak v prípade obyvateľov Slovenskej republiky je to len 18 %. Až 75 % Slovákov je proti vystúpeniu ich krajiny z EÚ. Aj v tomto prípade je teda možné pozorovať pozitívnejší vzťah Slovákov k Európskej únii v porovnaní s obyvateľmi Českej republiky.

I v této otázce hraje u Čechů primární roli vzdělání. Vysokoškolsky vzdělaná populace si nejčastěji přeje setrvání v EU, lidé se základní školou, vyučení nebo bez maturity jsou nejčastěji proti setrvání. V dimenzi věku se, podobně jako v otázce po hodnocení členství v EU, významné rozdíly naopak nevyskytují.

Za vystúpenie z EÚ je necelých 20 % respondentov, najviac z najmladšej vekovej kategórie 18 až 29 rokov a tiež aj staršej kategórie 60 až 69 rokov. Proti vystúpeniu sú najmä 30 až 39 roční, respondenti s vysokoškolským vzdelaním. Podobne ako v predošlom, aj v tomto prípade platí, že respondenti vo veku nad 70 rokov sa častejšie k téme nevedeli vyjadriť – takmer pätina z nich uviedla neviem.

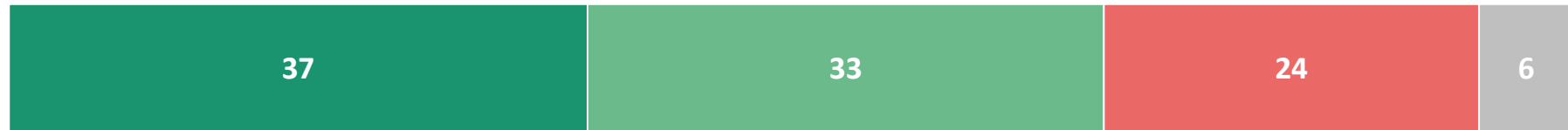
OT21: V roku 2020 vystúpila Veľká Británia z Európskej únie (BREXIT). Mala by, alebo nemala podľa Vášho názoru vystúpiť z Európskej únie aj naša krajina?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentov, % respondentov

Hodnotenie ne/prijatia eura

- Nepřijetí eura je skvělým rozhodnutím. V čase inflace je pro nás Česká koruna velkou výhodou.
- Je jedno, jestli platíme Českou korunou, anebo eurem. Na zdražování to nemá žádný vliv.
- Nepřijetí eura je špatné rozhodnutí. Kdybychom měli euro, zdražování by nebylo tak výrazné.
- Nevím/Nechci odpovídat

- Prijatie Eura bolo skvelým rozhodnutím. V čase inflácie je pre nás veľkou výhodou.
- Je jedno, či platíme Slovenskou korunou alebo Eurom. Na zdražovanie to nemá žiadny vplyv.
- Prijatie Eura bolo zlým rozhodnutím. Ak by sme mali Slovenskú korunu, tak zdražovanie by nebolo tak výrazné.
- Neviem/Nechcem odpovedať

Takmer polovica obyvateľov Českej republiky je spokojná so svojou Českou korunou a oceňuje neprijatie eura. Najväčší podiel obyvateľov Slovenska, 37 %, je taktiež spokojný so svojou aktuálnou menou, eurom. Názor, že je jedno, či platíme eurom, alebo Českou/Slovenskou korunou, pretože na zdražovanie to nemá vplyv, je naprieč oboma národmi takmer podobný – vyjadrilo sa tak 28 % Čechov a len o niečo málo Slovákov – 33 %.

V této otázce existuje přímá úměra mezi pozitivním hodnocením a věkem. Nejmladší ročníky je hodnotí hůře (32 %) a hodnocení se zlepšuje spolu s rostoucím věkem (62 % pro lidi nad 70 let). Podobný, i když mírnější efekt se objevuje v dimenzi vzdělání (min 38 % pro VŠ populaci, max 49 % pro lidi se základním vzděláním) a s ohledem na užívání internetu (min 41 % hodnocení u denních uživatelů a 60 % u lidí, kteří internet nepoužívají vůbec).

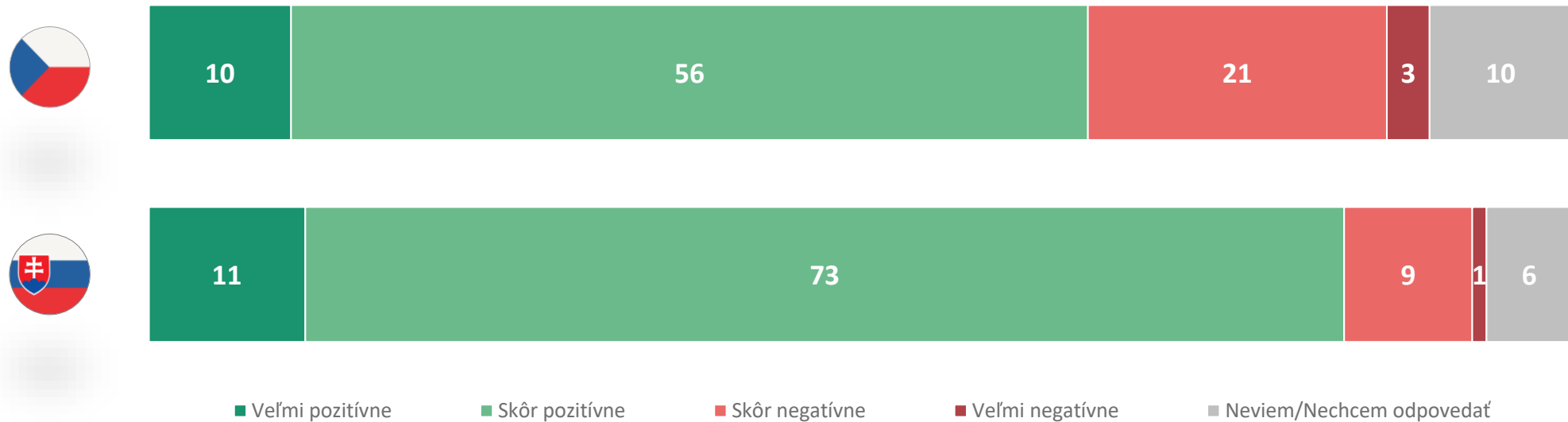

Prijatie Eura bolo skvelým rozhodnutím najmä podľa respondentov vo veku 30 až 59 rokov, mužov, obyvateľov Bratislavského kraja či miest s viac ako 20 000 obyvateľmi. Opačný názor má pätina respondentov, častejšie ide o tých, ktorí označili ako najdôveryhodnejší zdroj informácií internet vo všeobecnosti či alternatívne zdroje. Tretine je to jedno a myslia si, že na zdražovanie nemá vplyv to, či platíme eurom alebo Slovenskou korunou.

ČR: OT22: Česká republika zatím ještě euro nepřijala. Který z výroků nejlépe vystihuje Váš současný názor na tuto měnu?; SR: OT22: Slovenská republika v roku 2009 prijala Euro. Ktorý z výrokov najlepšie vystihuje v súčasnosti Váš názor na túto menu?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentov, % respondentov

Hodnotenie spolupráce V4

Už v prípade deklarovanej dôvery Slováci uvádzali vyššiu úroveň dôvery Vyšehradskej štvorke ako obyvatelia Českej republiky. To isté platí aj v prípade hodnotenia spolupráce. Kým dve tretiny obyvateľov Českej republiky hodnotí spoluprácu v rámci V4 pozitívne, tak v prípade obyvateľov Slovenskej republiky je to až 84 %. Len 10 % obyvateľov SR vníma túto spoluprácu negatívne. V prípade Českej republiky je to takmer štvrtina opýtaných.

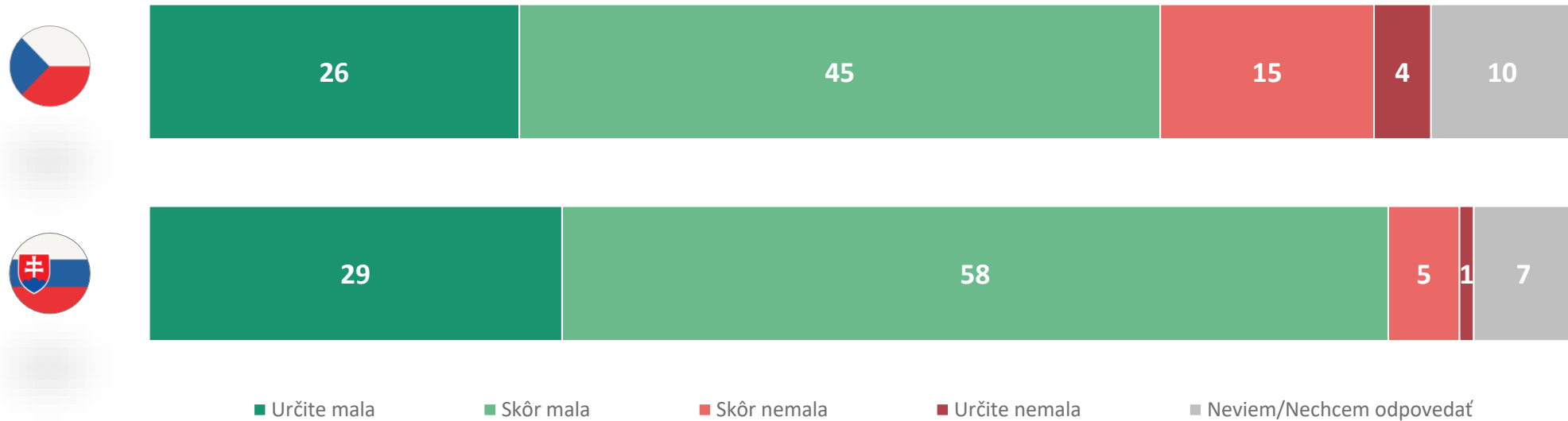
Pozitívni hodnotení súvisí s vekom a vzdelaním. Najmladší ročníky jej najmenej často (54 % prípadů) a najstarší ročníky najčastejšie (72 %) hodnotí pozitívne. V negatívnom hodnotení najvyšší četnosti dosahujú odpovedi vysokoškolákov (38 % hodnotí negatívne). Tento trend sa prejavil již u dřívější, souhrnné otázky po oblíbě různých institucí, jejichž je ČR členskou zemí (OT19).

Spoluprácu krajín V4 obyvatelia Slovenska hodnotia prevažne pozitívne. Pri pohľade na vekové skupiny môžeme pozorovať vyšší podiel pozitívne hodnotiacich medzi respondentmi v produktívnom veku - 30 až 59 ročnými. Každý desiaty má opačný názor, častejšie sa tak vyjadrovali muži, respondenti vo veku nad 60 rokov, alebo obyvatelia Bratislavského kraja – necelá pätina z nich.

OT23: Ako hodnotíte spoluprácu krajín Vyšehradskej štvorky, teda Česka, Slovenska, Poľska a Maďarska?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentov, % respondentov

Prehlbovanie spolupráce V4

Aj v prípade ďalšej spolupráce deklarujú obyvatelia Slovenskej republiky v porovnaní s obyvateľmi Českej republiky jej ďalšie prehlbovanie. Obyvatelia Slovenskej republiky teda vo všeobecnosti vnímajú spoluprácu v rámci V4 vo väčšej miere pozitívnejšie. Okrem toho, že tejto inštitúcii deklarujú vyššiu podporu, tak pozitívnejšia hodnotia jej fungovanie a rovnako sa častejšie vyjadrujú za jej ďalší rozvoj. Avšak pozitívne hodnotenie prevláda aj v prípade Českej republiky, nie však tak intenzívne.

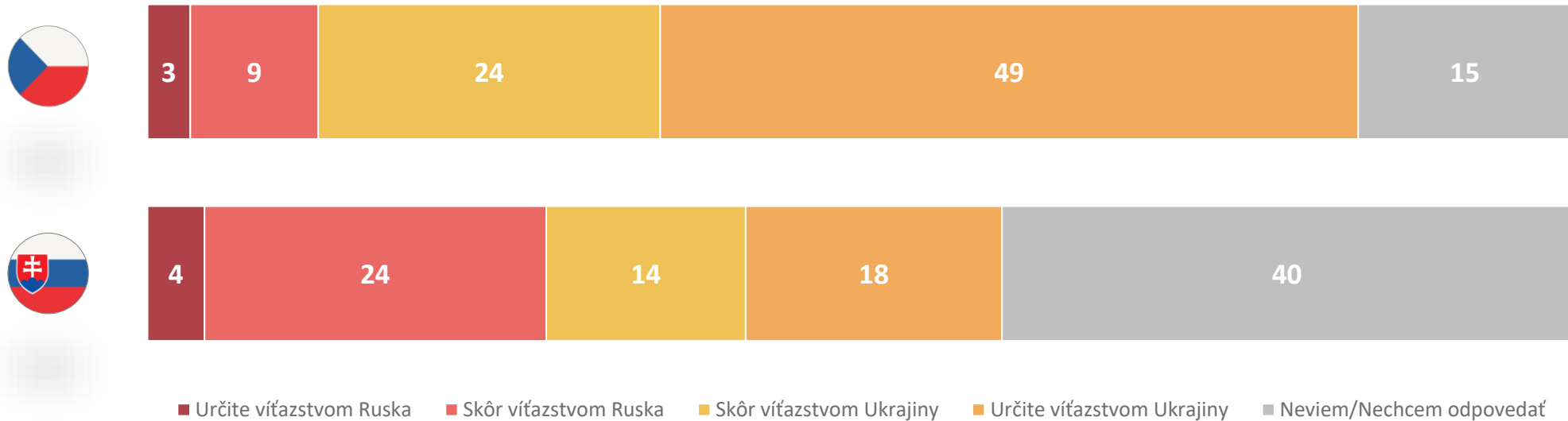
Není překvapením, že spolupráce v rámci V4 má vyšší podporu spíše u starších generací Čechů. Varianta „určitě měli“ je populární u nejstarších ročníků, naopak nejmladší respondenti se ve srovnání s ostatními věkovými skupinami (do 30 let) vyjadřují v tomto ohledu nejskeptičtěji.

Aj v otázke prehlbovania spolupráce krajín V4 prevláda takmer jednoznačná, pozitívna odpoveď – mala by sa prehlbovať. Vo vekovej skupine 50 až 59 ročných kladne odpovedalo až 96 % z nich, medzi staršími respondentmi však miera súhlasu postupne klesá a v skupine nad 70 rokov súhlasili tri štvrtiny z nej. Podľa 6 % respondentov by sa spolupráca nemala do budúcnosti prehlbovať.

OT24: Mala by sa, alebo nemala podľa Vás do budúcnosti táto spolupráca na úrovni V4 prehlbovať?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentov, % respondentov

Výsledok vojny na Ukrajine

Obyvatelia oboch krajín si častejšie želajú víťazstvo Ukrajiny ako Ruska. Avšak v prípade obyvateľov Slovenska je výrazne viac tých, ktorí deklarujú, že si želajú víťazstvo Ruska. Kým na Slovensku je to 28 % opýtaných, tak v Česku len 12 %. Výrazne viac Čechov si zároveň želá víťazstvo Ukrajiny, až 73 % z nich. Na Slovensku je to len 32 %. Najzásadnejší rozdiel v prípade tejto otázky vidíme pri možnosti neviem, kedy až 40 % obyvateľov Slovenskej republiky deklaruje, že sa nevedia vyjadriť.

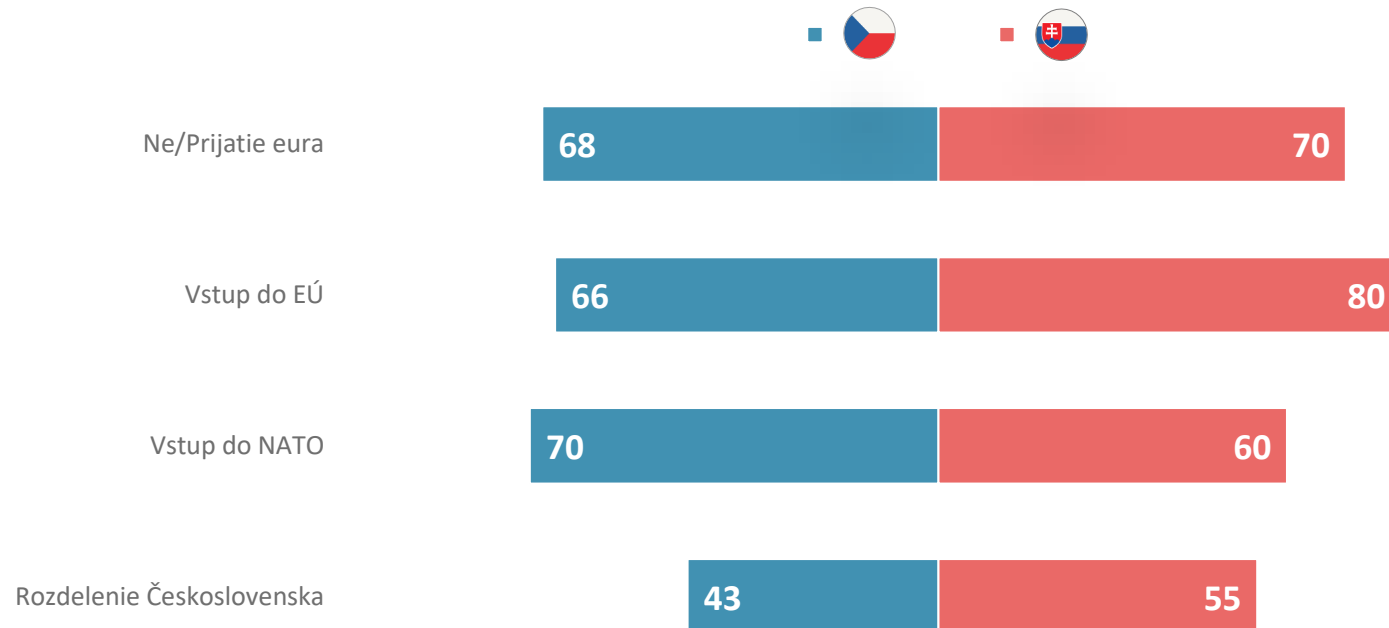
Byť se nevyskytujú medzi Čechy významné rozdíly v pohľadu na samotný výsledok války (drtivá väčšina si přeje vítězství Ukrajiny), podle vzdělání se liší razantnost, s kterou si lidé tento výsledek přejí. Lidé s nižším vzděláním si přejí, aby Ukrajina „spíše“ vyhrála, zatímco lidé s vyšším vzděláním, aby vyhrála „určitě“.

Víťazstvo Ukrajiny si želá viac ako tretina respondentov, vo vekovej skupine nad 70 rokov tak odpovedala viac ako polovica respondentov. Na strane Ukrajiny stoja častejšie aj obyvatelia Bratislavského a Trnavského kraja. Rusko ako víťaza vojny si praje štvrtina respondentov a viac tí, ktorí označili alternatívne zdroje ako naj dôveryhodnejší zdroj informácií. K otázke sa nevedelo či nechcelo vyjadriť takmer 40 % respondentov, častejšie tí vo veku 40 až 59 rokov.

OT26: Ako by ste si želali, aby sa vojna na Ukrajine skončila?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentov, % respondentov

Hodnotenie udalostí za posledných 30 rokov

Podobne ako v prípade dôvery EÚ, aj v tomto prípade obyvatelia Slovenskej republiky vnímajú pozitívne vstup našej krajiny do tejto inštitúcie, rovnako ako aj prijatie eura. Zároveň stále platí, že obyvatelia Českej republiky vnímajú pozitívnejšie vstup krajiny do NATO. Rozdelenie Československa vnímajú pozitívnejšie obyvatelia Slovenska v porovnaní s obyvateľmi Českej republiky.

Neprijetí eura v Česku hodnotí pozitívne predovšetkým starší ročníky, negatívne najmladší. Postoj ke vstupu do EU je významne ovplyvnené vzdelaním, pričom sa (dle očakávaní) teší väčšej podpore u vzdelanejšej časti populácie. To samé platí pro vstup do NATO, ktorý má zároveň nízku podporu u ročníkov nad 70 let. Rozdelení Československa se zastávají více mladší ročníky.

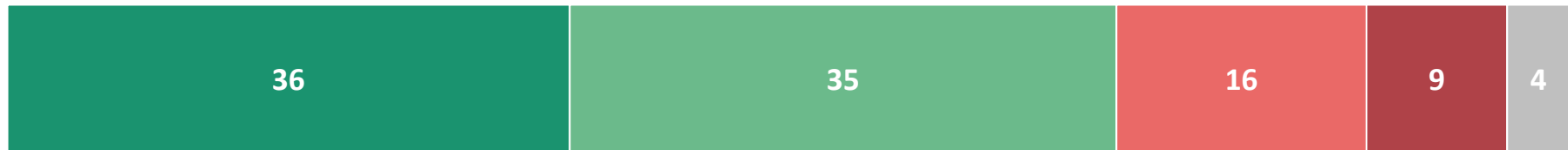
Obyvatelia Slovenska najpozitívnejšie zo sledovaných udalostí vnímajú vstup do EÚ a prijatie eura. Vstup do EÚ hodnotia pozitívne častejšie 30 až 39 roční respondenti, alebo vysokoškolsky vzdelaní. Vstup do NATO považujú za dobrý krok vo väčšej miere vekové skupiny 30 až 59 ročných. Rozdelenie Československa vníma pozitívne každý druhý respondent, vo veku 30 a viac rokov postupne klesá podiel pozitívne hodnotiacich – 68 % tridsiatnikov a už len 38 % vo veku 70 a viac rokov.

OT28: Ako vnímate tieto dôležité udalosti, ktoré sa odohrali za posledných 30 rokov? Pozitívne (veľmi + skôr)

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentov; % respondentov, ktorí vnímajú pozitívne dané udalosti

Postoj k registrovanému partnerstvu

Je podle vás správně, že v Česku mohou páry stejného pohlaví uzavírat registrovaná partnerství?

Mali by, alebo nemali by mať páry rovnakého pohlavia možnosť uzatvárať registrované partnerstvá?

■ Určite áno

■ Skôr áno

■ Skôr nie

■ Určite nie

■ Neviem/Nechcem odpovedať

V Českej republike majú páry rovnakého pohlavia možnosť uzatvárať registrované partnerstvá. Za túto možnosť sa vyjadruje približne 70 % obyvateľov oboch krajín. Avšak v Českej republike je výrazne viac tých, ktorí tvrdia, že páry rovnakého pohlavia by určite mali mať takúto možnosť. Naopak medzi obyvateľmi Slovenskej republiky nájdeme viac ako polovicu tých, ktorí deklarujú skôr áno. V oboch krajinách je približne štvrtina populácie, ktorá sa vyjadruje proti.

V otázke stejnopohlavního partnerství existuje přímá úměra mezi vzděláním a deklarovanou podporou – u vysokoškoláků se institut těší nejvyšší podpoře (87 %), u lidí se základním vzděláním nejnižší (54 %). Z hlediska věku se institut těší srovnatelné podpoře ve všech skupinách kromě nejstarších, 70+.

Za možnosť uzatvárania registrovaných partnerstiev pármí rovnakého pohlavia sa vyjadrovali častejšie ženy alebo respondenti vo veku 30 až 59 rokov, so stúpajúcim vekom klesá podiel kladných odpovedí, medzi najstaršími respondentmi, 70 a viac ročnými, podporuje tieto registrované partnerstvá len približne tretina. Proti je necelá štvrtina, najmä najstarší nad 70 rokov a mierne častejšie aj muži.

ČR: OT30: Je podle vás správně, že v Česku mohou páry stejného pohlaví uzavírat registrovaná partnerství?; SR: OT30: Mali by, alebo nemali by mať páry rovnakého pohlavia možnosť uzatvárať registrované partnerstvá?

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentov, % respondentov

(Ne)pravdivosť vybraných teórií

Rusko zaútočilo, aby oslobodilo Ukrajinu od fašistov.

Očkovanie slúži na čipovanie obyvateľstva.

Vojna Ruska na Ukrajine nie je, ide o klamstvo, ktoré vymyslelo USA.

Útoky z 11. septembra 2001 boli nariadené vládou USA.

Lietadlá vypúšťajú chemické látky so zámerom vyvolať škodlivý účinok u ľudí (tzv. chemtrails).

Napriek tomu, že Slováci častejšie hovoria o Čechoch, že sú náchylní dôverovať alternatívnym teóriám, tak v prípade testovania týchto teórií im práve obyvatelia Slovenskej republiky vyjadrujú dôveru. Kým jednotlivým skúmaným teóriám deklarujú dôveru 4 – 14 % obyvateľov Českej republiky, tak v prípade obyvateľov Slovenskej republiky je to 6 – 27 %. Viac ako štvrtina obyvateľov Slovenska deklaruje, že útoky z 11. septembra boli nariadené vládou USA a 18 % verí, že lietadlá vypúšťajú chemické látky.

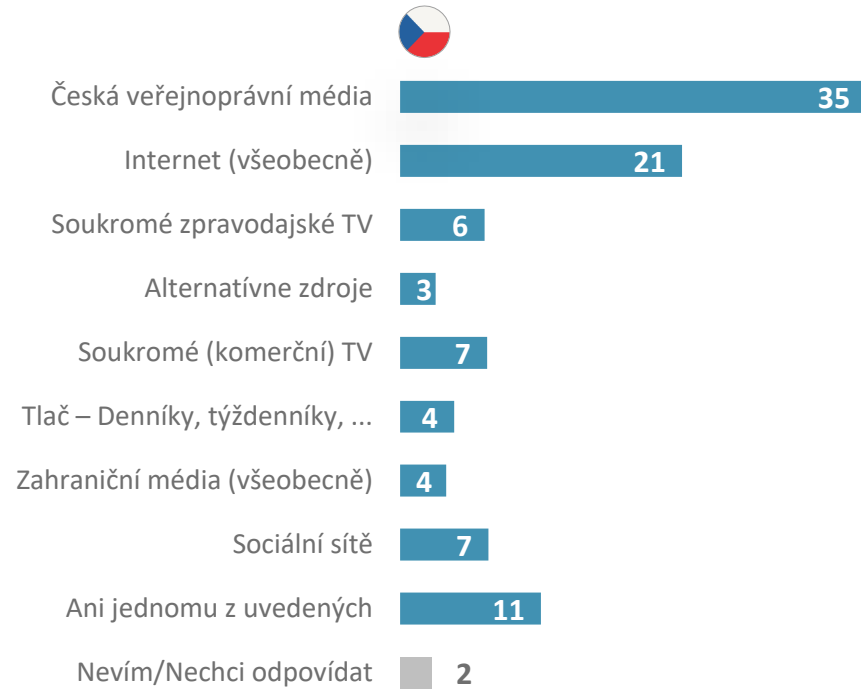
Češi obecně přisuzují nabízeným dezinformačním výročkům nízkou pravděpodobnost. Celkem nepřekvapivě představuje hlavní „protektivní“ faktor vzdělání. Co se týče konkrétně ruského vojenského útoku na Ukrajinu, tak u nejmladších ročníků má jen 4 % důvěryhodnost – ta se zvyšuje s postupujícím věkem. Zajímavostí je signifikantně vyšší důvěra v chemtrails u žen oproti mužům.

Viac ako štvrtina respondentov považuje za pravdivú teóriu o tom, že útoky z 11. septembra 2001 boli nariadené vládou USA. Tejto a tiež aj teórii o vypúšťaní chemických látok lietadlami veria najmä respondenti, ktorí uviedli ako naj dôveryhodnejší zdroj informácií alternatívne zdroje. Takmer každý desiaty považuje za pravdu výrok o tom, že vojna na Ukrajine nie je a je to len výmysel USA. K tejto teórii sa prikláňajú viac najstarší respondenti nad 70 rokov.

OT32: Teraz Vám prečítam niekoľko teórií/náborov. Ako veľmi sú podľa Vás tieto teórie/názory pravdivé alebo nepravdivé? Pravdivé (určite + skôr)

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentov; % respondentov, ktorí považujú dané teórie za pravdivé

Najdôveryhodnejší zdroj informácií

Obyvatelia Českej republiky výrazne častejšie deklarujú dôveru verejnoprávnym médiám ako obyvatelia Slovenskej republiky. Naopak, tí deklarujú, že v najväčšej miere dôverujú spravodajským informáciám z internetu. Avšak aj značná časť obyvateľov Českej republiky deklaruje, že dôverujú najviac spravodajským informáciám z internetu. Naopak menej často uvádzajú súkromné spravodajské alebo komerčné televízie v porovnaní s obyvateľmi Slovenskej republiky.

Veřejnoprávní média se těší u Čechů nejvyšší oblíbenosti, nicméně většina z těchto respondentů je starší 50-ti let. U generace do 30 let je jejich obliba zároveň významně nižší než u starších – doménou nejmladších jsou totiž sociální sítě, které pro ně představují nejdůvěryhodnější zdroj mnohem častěji než pro ostatní věkové skupiny, sice ve 28 %, přičemž pro ostatní je to mezi 1 až 6 %. Oblíbením médiem seniorů jsou tištěná periodika. Zajímavostí je významně vyšší obliba internetu u mužů oproti ženám (23 % vs. 15 %).

Štvrtina obyvateľov Slovenska uviedla ako najdôveryhodnejšie médium poskytujúce spravodajské informácie internet vo všeobecnosti, častejšie muži, respondenti do 69 rokov. Súkromnej spravodajskej TV dôverujú najmä najstarší – nad 70 rokov. Títo označovali častejšie aj slovenské verejnoprávne médiá – so zvyšujúcim vekom narastá dôvera v toto médium. Viac ako patina najmladších respondentov nedôveruje ani jednému z uvedených zdrojov.

OT33: Ktorým typom médií poskytujúcich spravodajské informácie dôverujete najviac? Vyberte len jeden zdroj, ktorý je pre Vás osobne najdôveryhodnejší.

N ČR = 1025; N SR = 1009 respondentov, % respondentov

Záver

MEDIAN SK

- Obyvatelia oboch krajín zväčša správne deklarujú, že 1. januára oslavujeme vznik samostatných krajín alebo rozdelenie Československa. Avšak v prípade Českej republiky 22 % obyvateľov tvrdí, že nevedia o akú udalosť sa jedná. Zároveň sa obyvatelia oboch krajín zhodujú, že za rozpadom Československa sú najmä politické ambície vtedajších politikov, ale aj túžba po vlastných národných štátoch. Obyvatelia Českej republiky podobne mierne častejšie nevedia (13 %), kto je v súčasnosti prezidentom Slovenskej republiky. Naopak až 92 % obyvateľov Slovenska správne uvádza meno M. Zemana. Za nižšou úrovňou znalosti môžeme hľadať aj skutočnosť, že kým takmer všetci obyvatelia Slovenskej republiky sledujú české médiá alebo filmy, prípadne čítajú knihy v češtine, tak v prípade obyvateľov Českej republiky len 62 % sleduje slovenské médiá alebo filmy. Zároveň je však dôležité dodať, že predstavy obyvateľov Slovenskej republiky o Čechoch môžu byť do určitej miery skreslené, nakoľko 42 % z nich deklaruje, že Česi majú podľa nich tendenciu dôverovať alternatívnym teóriám a pritom až 27 % obyvateľov Slovenskej republiky deklaruje, že útoky z 11. septembra boli nariadené vládou USA, kým v prípade ČR je to len 14 %. Jedným z dôvodov takéhoto vnímania môže byť skutočnosť, že obyvatelia Slovenskej republiky najčastejšie deklarujú, že najviac dôverujú informáciám z internetu. V prípade obyvateľov Českej republiky sú to naopak miestne verejnoprávne médiá.
- Rozdelenie Československa považujú častejšie za správne aj naďalej obyvatelia Slovenskej republiky. Kým v prípade Českej republiky je to menej ako polovica, tak v prípade Slovenskej republiky je to viac ako 60 %. Avšak v porovnaní rokov 2017 a 2022 vidíme v prípade oboch krajín nárast deklarovanej správnosti rozdelenia. Vzťahy medzi obyvateľmi jednotlivých krajín sú podľa ich obyvateľov v prevažnej väčšine dobré. Obyvatelia Slovenskej republiky hodnotia vzťahy takmer identicky dobré ako v roku 2017. V prípade obyvateľov Českej republiky je možné pozorovať mierny nárast v pozitívite vnímania vzťahov. O dobrých vzťahoch hovorí aj skutočnosť, že obyvateľom Českej republiky neprekážajú Slováci, ktorí v ich krajine pracujú alebo študujú.
- Tak ako obyvatelia Českej republiky, tak aj obyvatelia Slovenskej republiky častejšie deklarujú, že Česká republika je ekonomicky silnejšia, prirodzenejšia, známejšia v zahraničí alebo demokratickejšia. Tento názorový trend môže pozorovať aj v prípade hodnotenia jednotlivých oblastí. Opäť rovnako ako obyvatelia Českej, tak aj obyvatelia Slovenskej republiky deklarujú, že Česi sú lepší v hokeji, školstve alebo zdravotníctve. Obyvatelia Slovenskej republiky vnímajú svoju krajinu výrazne negatívnejšie ako obyvatelia Českej republiky tú svoju. Napriek tomu, že obyvatelia Slovenskej republiky častejšie deklarujú správnosť rozdelenia Československa, tak rozdelenie podľa nich prospelo viac najmä obyvateľom Českej republiky. Veľmi negatívne vnímanie Slovenskej republiky môže byť jedným z faktorov, prečo množstvo Slovákov odchádza pracovať a študovať do Českej republiky. Túto skutočnosť si uvedomujú aj obyvatelia Slovenskej republiky, nakoľko až 71 % z nich vníma túto skutočnosť ako problém.
- Kým Česi vnímajú svoju krajinu v pozitívnom svetle a Slováci naopak v negatívnom, tak v prípade hodnotenia medzinárodných inštitúcií je situácia odlišná. Obyvatelia Slovenskej republiky deklarujú vyššiu úroveň dôvery Európskej únii, Vyšehradskej 4, ale aj OSN. Výnimku tvorí len dôvera NATO, ktorá je medzi obyvateľmi Českej republiky mierne vyššia. Podobne pozitívnejšie hodnotia obyvatelia Slovenskej republiky členstvo ich krajiny v EÚ, menej často volajú po vystúpení z tejto organizácie ako obyvatelia Českej republiky.

M E D I A N S K

MEDIAN SK, s.r.o. je slovenská nezávislá súkromná spoločnosť pre prieskum trhu, médií, verejnej mienky a pre vývoj analytických a marketingových softvérov, založená v roku 2002. S ňou úzko spolupracujúca česká spoločnosť MEDIAN pôsobí na českom trhu od roku 1993. MEDIAN SK, s.r.o. realizuje všetky typy kvalitatívnych a kvantitatívnych prieskumov.

MEDIAN SK, s.r.o. je členom odborných združení:

ESOMAR

TGI Network

American Marketing Association

Hodnoty v grafoch sú uvádzané v celých číslach.

Hodnoty v texte sú zaokrúhľované podľa matematických pravidiel

na pol %, prípadne na celé tisíce.

Pri zverejňovaní výsledkov je potrebné citovať presne zdroj údajov.

MEDIAN SK, s.r.o.

Kremnická 6

851 01 Bratislava V

www.median.sk

Kontakt:

Michal Mislovič

+421 911 790 720

michal.mislovic@median.sk

Riešiteľský tím:

Michal Mislovič

Terézia Černá

Monika Martinková

Ivan Cuker

Štěpán Žádník

Lukáš Kutil

kontakt